

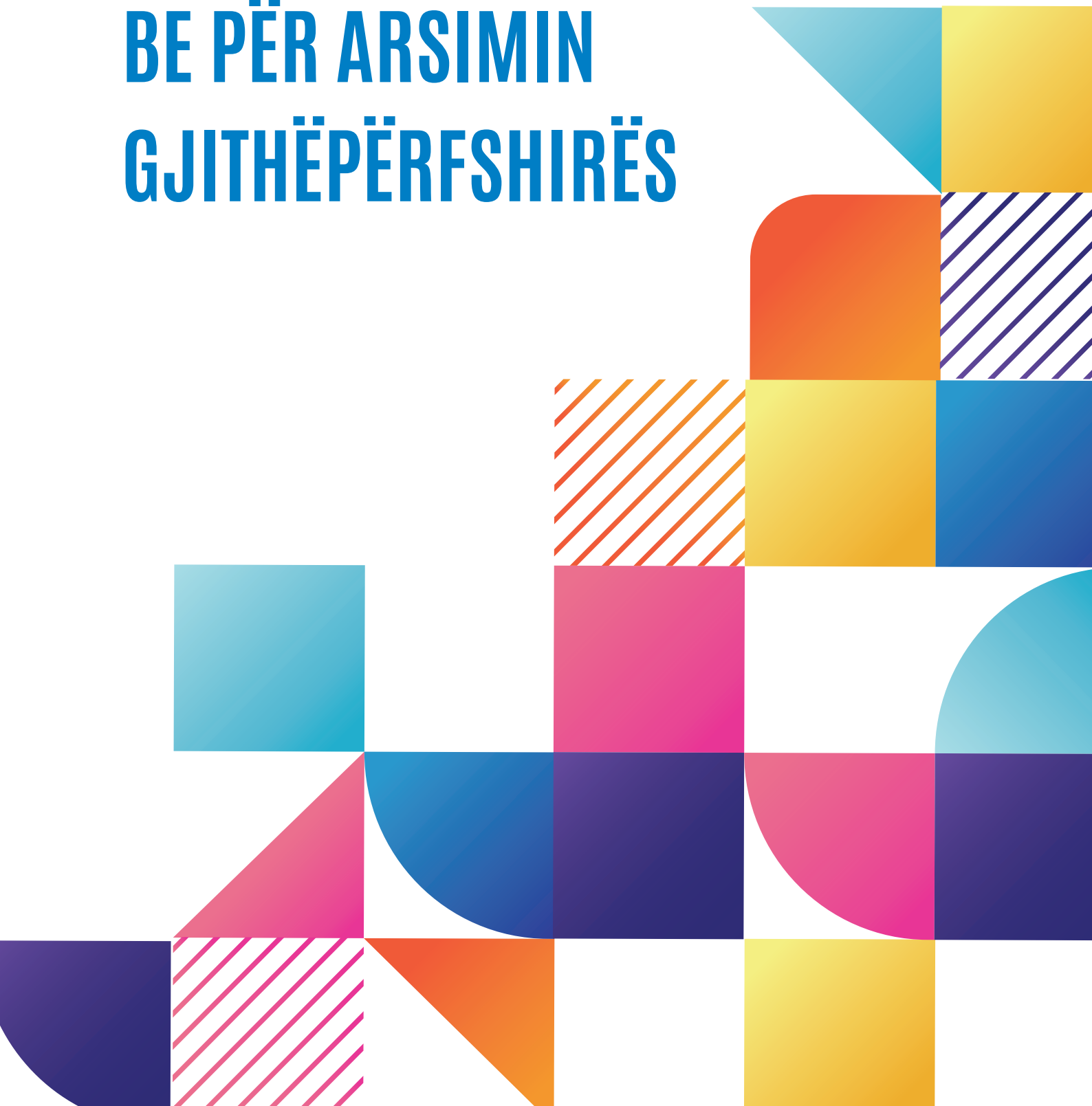

Funded by
the European Union

OPEN SOCIETY FOUNDATION
FOR ALBANIA

BE PËR ARSIMIN GJITHËPËRFSHIRËS

Funded by
the European Union

Tampere University
of Applied Sciences

OPEN SOCIETY FOUNDATION
FOR ALBANIA

BE PËR ARSIMIN GJITHËPËRFSHIRËS

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

S1 Pedagogjia moderne për mësimnxënie më të mirë

Ju do të ftoheni në një dhomë diskutimi me 4 persona.

Ndani:

- Emri, pozicioni i punës dhe organizata ime
- Çfarë më pëlqen më shumë në punën time?
- Mos harroni të jepni kohë dhe hapësirë për çdo person që të prezantohet.

BE-ja për Arsimin Gjithëpërfshirës

- Për 15.000 mësues shqiptarë
- Hyrje në zbatimin e kurrikulës bazuar në kompetencë duke përdorur metoda aktivizuese të mësimdhënies dhe duke nxitur përfshirjen përmes praktikave gjithëpërfshirëse në klasë

BE-ja për Arsimin Gjithëpërfshirës

- **Vlerësim autentik:** të provuarit e ideve dhe raportimi i rezultateve (pa teste)
- **6 sesione 1,5-orëshe**
  - S1, S2, S3 – pedagogjia moderne
  - S4, S5, S6 – praktika të gjithëpërfshirjes
- **9 orë studimi të pavarur**
  - Detyra mësimore
  - Paketa mësimore për lëndë specifike:

BE-ja për Arsimin Gjithëpërfshirës

- S1 Pedagogjia moderne për mësimnxënie më të mirë
- S2 Nxënësi aktiv
- S3 Kompetencat e mësimdhënies
- S4 Mësimdhënia gjithëpërfshirëse 1
- S5 Mësimdhënia gjithëpërfshirëse 2
- S6 Mësimdhënia gjithëpërfshirëse 3

Paketat mësimore për lëndë specifike

- (Udhëzimet për këtë do të vijnë më pas ...)

Metodat e punës të trajnimit

- “nxënësit mësojnë më mirë kur kanë mundësinë për t’i përjetuar gjërat vetë” -> kur i provojnë gjërat vetë
- pedagogji me pjesëmarrje, metoda aktivizuese
- puna me shokët dhe në grup
- angazhimi

Votimi fizik

1. Si mësoni më mirë?

- duke dëgjuar
- duke lexuar
- duke diskutuar
- duke vepruar

2. Mund të përqendrohem duke dëgjuar për:

- 10 minuta
- 20 minuta
- 1 orë
- 2 orë

3. Aftësia ime për t’u përqendruar është:

- Më e mirë se më parë (kur isha më i/e vogël)
- Afërsisht e njëjtë
- Është përkeqësuar

Diskutim

- Cilat do të ishin përgjigjet e nxënësve tuaj për këto pyetje?
- A e marrim parasysh në mësimdhënien tonë se si mësojnë më mirë nxënësit?

Këndvështrimi socio- konstruktive i të nxënit

Koncepti modern i të nxënit bazuar te kërkimi shkencor.

Të nxënit perceptohet si një proces aktiv, dhe jo pasiv, nëpërmjet të cilit nxënësi merr njohuri.

Njohuria zhvillohet dhe strukturohet në kontekstet sociale të të nxënit.

Për të nxënë gjëra të reja, janë të rëndësishme njohuritë e mëparshme, të kuptuarit dhe përvoja.

Çfarë e nxit të mësuarit, sipas shkencës?

- Atmosfera e sigurisë
  - Orientimi i njohurive paraprake
  - Vetë aktiviteti i nxënësit
  - Bashkëpunimi: të nxënit bashkë me të tjerët dhe prej tyre
  - Reflektimi
  - Aktiviteti fizik
- -> Çfarë nga këto mund të rrisim në mësimdhënien tonë?

1. Dobitë e qasjes socio-konstruktive

- Prodhon rezultate të shkëlqyeshme mësimnxëniesje
- Nxit përvetësimin e aftësive të dobishme për jetën, p.sh.: vetëdisiplinën, pavarësinë dhe këmbënguljen
- Forcon aftësitë për të nxënit më të thellë, p.sh.: *arsyetimin analitik, zgjidhjen e problemeve të ndërlikuara dhe punën në grup.*
- Rrit mirëqenien e studentëve duke promovuar aktivitetin, pjesëmarrjen dhe angazhimin e tyre.

Ushtrime për të krijuar grupe të vogla

1. Merrni pjesë prej dy ditësh në një trajnim që ka nevojë për aktivitetin e vetë të nxënit. Si ju duket trajnimi? **Si ndikon në të nxënit tuaj?** Gjithsecili mendon vetë para së gjithash. Nuk diskutohet. (1 min)
2. Diskutojini idetë tuaja në dyshe: **Çfarë ngjashmëri dhe dallimesh keni vënë re?** (4 min)
3. Bashkojuni një dysheje tjetër. Mos ia tregoni dyshes tjetër mendimet tuaja fillestare, por vetëm ngjashmëritë dhe dallimet e vërejtura. **Si mund të aktivizohen nxënësit gjatë një ore mësimore?** Jepuni tri ndihma të tjerëve. (10 min)
4. Çdo grup ndan një ide të mundshme për ta provuar me nxënësit.

Metoda e krijimit të grupeve të vogla: vetëm - në dyshe - në grupe nga 4

- metodë e dobishme për ndarje informacioni dhe përvojash, për përpunimin e informacionit dhe për të krijuar bashkërisht ide dhe perceptime të reja
- zhvillon aftësitë e nxënësve për të vënë re ngjashmëritë dhe dallimet midis mendimeve dhe përvojave
- mund të përdoret edhe për *orientimin e njohurive paraprake ose për reflektim*
- i lejon nxënësit t'i mësojnë gjëra të reja njëri-tjetrit
- është veçanërisht e përshtatshme për nxënësit e ndrojtur, të urtë e që nuk flasin shumë, ose për nxënësit që iu nevojitet kohë për t'i përpunuar idetë.

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

Nxënësit aktivë S2

Jam shumë i mirë në ...

Gjesha më e mirë në punën time ...

Emri im ...

Nëse nuk do të isha mësues do të isha ...

Pritshmëritë e mia për këtë trajnim

Programi i këtij sesi

- Ushtrim me etiketa emrash (në grupime)
- Organizator i përparuar (hartëzimi i njohurive të mëparshme)
- Roli aktiv i nxënësit
- Rrathët brenda-jashtë (aktivizim)
- Vijat (reflektim)

Organizator i përparuar

- Pse është e rëndësishme që nxënësit të jenë aktiv vetë?

Si mund të aktivizojë nxënësit një mësues? Shkruani idetë tuaja si grup. (10 minuta)

- Çdo grup ndan një pikë me të tjerët.

Përse nuk është i mjaftueshëm transmetimi i informacioneve?

- Ajo që shpjegon mësuesi ≠ ajo që nxënë studentët
- Nuk është e mundur që të gjitha informacionet të “instalohen” te nxënësit
- E vetmja mënyrë për të nxënë, është duke i **përpunuar informacionet në mënyrë aktive.**

Mësimdhënia e drejtuar nga mësuesi

- Një person flet, një person përgjigjet (me radhë)
- Pak persona nxënë?
- (A nxë mësuesi?)

Metodat me pjesëmarrje

- Të gjithë ndërveprojnë
- Të gjithë nxënë?

Çfarë mësojnë nxënësit vetëm gjatë mësimdhënies së drejtuar nga mësuesi?

- Në rastin më të mirë: marrin dije? (kjo kërkon aktivizimin mendor)
- Zbatimi i njohurive është i kufizuar
- Jini të heshtur, qëndroni të qetë dhe vigjilentë
- Aftësitë e së ardhmes nuk praktikohen dhe mësohen

Aktivizimi i nxënësve

1. Aktivizimi i të menduarit
  - të mos jepen përgjigje të thjeshta, të mos përsëriten fakte
  - të përfshihen nxënësit në diskutime dhe reflektime
  - t'u kërkohet nxënësve të bëjnë pyetjet dhe japin teoritë e tyre
  - Bëni pyetje të hapura
2. Nxënësit *marrin pjesë* në mënyrë aktive
  - duke përdorur metodat pjesëmarrëse që kërkojnë aktivizimin e vetë nxënësve
  - duke vepruar, testuar, bashkëpunuar, etj.

Aktivizimi i metodave mësimdhënëse - çfarë?

- Promovimi i aktivitetit vetjak të nxënësve gjatë të nxënësve
- Nxënësit si agjentë aktivë, në vend të dëgjuesve pasivë
- Bazuar te pikëpamja socio-konstruktiviste për të nxënësve

Aktivizimi i metodave mësimdhënëse - çfarë?

- **Të menduarit aktivizues;** pyetje, argumente, i menduari provokues
- **Metodat me bazë aktivitetin**
  - Mësojmë duke vepruar
  - Metodat me veprime eksperimente
  - Metodat bashkëpunuese
  - Metodat krijuese, teatër

Rrathët e brendshëm-të jashtëm

1. Çfarë mendimesh nxiti prezantimi?
2. Jepni idenë/këshillën tuaj më të mirë, se si mund të rritet ndërveprimi në klasën tuaj!
3. A mund ta përdorni këtë metodë (rrethet brenda-jashtë) në mësimdhënien tuaj? Si? Ndani idetë me grupin tuaj. (max 5 min)

Metoda e rrathëve të brendshëm-të jashtëm

- metodë bashkëpunuese që rrit ndërveprimin e përgjithshëm të grupit
- mundëson ndarjen e njohurive, përvojave dhe mendimeve, si dhe të nxënësve nga të tjerët.

Mund të përdoret për:

- matjen e nocioneve dhe njohurive të mëparshme: Për çfarë keni njohuri? Si do ta përshkruanit...?
- ndarjen e njohurive, mendimeve dhe përvojave: Çfarë keni mësuar sot? Si ndiheni për? Çfarë përvojash keni?
- rishikimin dhe testimin e koncepteve të njohura: Çfarë mbani mend? Pyesni personin përballë jush.

Përfitimet e metodës së rrathëve të brendshëm-të jashtëm

- rrit kohën e ndërveprimit të njëkohshëm në klasë
- nxit nxënës të vijnë për qark vendit, që të qëndrojnë ulur në bankat e tyre
- çdo nxënës merr vëmendje
- koha e pjesëmarrjes aktive në klasë e secilit nxënës, barazohet: të gjithë kanë të drejta dhe mundësi të barabarta për pjesëmarrje
- u jep nxënësve të urtë dhe të ndrojtur mundësinë për të marrë pjesë në mënyrë të qetë
- rrit aftësitë komunikuese dhe ndërvepruese të nxënësve
- shton atmosferën pozitive në klasë: shpesh çon në diskutime pozitive dhe të lirshme

Vijat

PO apo JO?

- Mora ide të reja nga pjesëmarrësit e tjerë sot.
- Mendoj se isha mjaft pasiv në seancën e sotme.
- Pas këtij sesi, jam kureshtar të mësoj më shumë.

Metoda Vijat

Kjo metodë mund të përdoret për të bërë të dukshme pikëpamje dhe mendime të ndryshme në klasë dhe për të rritur tolerancën ndaj diversitetit.

Kjo metodë mund të përdoret gjithashtu për:

- 1) Ngrohje (deklarata argëtuese për gjëra të rastësishme)
- 2) Orientim (deklarata për njohuritë paraprake të nxënësve mbi lëndën) ose
- 3) Reflektim (cilat janë mendimet e nxënësve për ato që janë mësuar dhe si janë mësuar)

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

Kompetencat e mësimdhënies S3

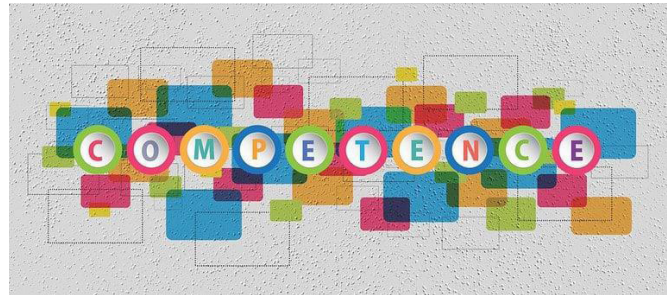
Kompetencat në kurrikulën shqiptare.

Kompetencat janë njohuri, aftësi, vlera, sjellje

Festa e kompetencave

- Në karta keni emrin e kompetencës dhe një përshkrim të shkurtër të tipareve të saj. Mos ua tregoni të tjerëve.
- Lëvizni vërdallë dhe filloni të flisni me të tjerët. Përshkruajeni veten sipas tipareve të kësaj kompetence. Bëni pyetje që të zbuloni emrin e kompetencave të të tjerëve.
- Flisni me persona të rinj.

Metoda e lojës me role

- Nxënësit përpunojnë në mënyrë aktive dhe zhvillojnë këndvështrime të ndryshme në lidhje me emën.
- Loja me role krijon ndjenjën e sigurisë, pasi mendimet e nxënësve janë ato të karakterit që përfaqësojnë, jo të tyre.
- Secilit nxënës i caktohet një rol. Rolet mund të lidhen me temën e mësimin (për shembull, gjatë trajtimit të bullizmit, rolet mund të jenë ai i personit të bullizuar dhe bullizuesit, personat që vëzhgojnë, mësuesi, drejtori i shkollës, etj.) ose mund të jenë rastësore (p.sh., profesione të ndryshme). Mësuesit mund të përdorin imagjinatën dhe të krijojnë role për lëndët e tyre: rolet mund të jenë figura historike, bimë, qytete ose vende etj.

Metoda e lojës me role

- Nëpërmjet rolit, nxënësit duhet të përcjellin mendimet dhe qëndrimet e tyre rreth temës:
- të gjithë mund të shprehin se si e shohin situatën ose temën nga pikëpamja e rolit të tyre.
- nxënësit e tjerë mund t'u drejtojnë pyetje lidhur me situatën ose temën.
- Synimi është të kuptuarit e aspekteve dhe këndvështrimeve të ndryshme rreth temës.
- Nxënësit edhe mund t'i ndryshojnë rolet për të kuptuar më mirë duke e parë situatën nga një këndvështrim tjetër.
- Pas ushtrimit, është mirë të diskutohen pikëpamjet që nxënësit fituan gjatë lojës me role duke kryer dhe vëzhguar role të ndryshme.

Mësimi i kompetencave – çfarë janë kompetencat?

- Çfarë janë kompetencat?
  - Njohuri, aftësi, qëndrime dhe vlera
  - Kompetenca është aftësia për të aplikuar ose përdorur një grup njohurish, aftësish dhe zotësish që lidhen me njëra-tjetrën.”

Mësimi i kompetencave

- Mësimi i kompetencave kërkon që nxënësit
  - të mund të provojnë gjëra vetë
  - të marrin pjesë në mënyrë aktive në të nxënin e tyre
  - të praktikojnë aftësitë që duhet të nxënë
- Mësimi i kompetencave është shumë i kufizuar nëse mësimdhënia është vetëm e drejtuar nga mësuesi.

Mësimi i kompetencave

“Kurrikula e bazuar te kompetenca është kurrikula që thekson më shumë atë që duhet **të bëjnë** nxënësit” në vend që të përqendrohet kryesisht tek ajo që duhet **të dinë**.

Parimisht, një kurrikul e tillë është e përqendruar te nxënësi dhe u përshtatet nevojave në ndryshim e sipër të nxënësve, mësuesve dhe shoqërisë.”

Çfarë nxënë nxënësit gjatë mësimdhënies së drejtuar vetëm nga mësuesi?

- Në rastin më të mirë: njohuri? (ka nevojë për aktivizim mendor)
  - Njohuria e aplikuar është e kufizuar
- Mos fol, mos lëviz dhe mos fli gjumë
  - Nuk përfitohen aftësi për të ardhmen

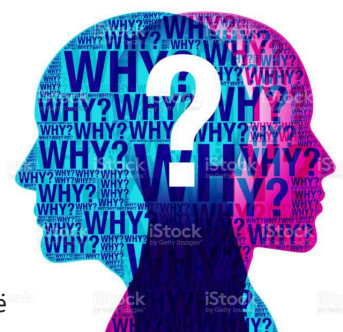

Roli i mësuesve në socio-konstruktivizëm

- Mësuesit duhet të zhvendosen nga pozicioni i “atyre që japin mësim” tek të qenët “lehtësues të të nxënit”
- Roli i mësuesit është të mbështesë dhe ushqejë procesin e të nxënit: mësuesit janë lehtësues që mundësojnë zhvillimin dhe të nxënit e nxënësve

Si mund të zbatohet këndvështrimi socio- konstruktivist i të nxënit?

- Bëni pyetje të hapura
- Kërkojuni nxënësve të shpjegojnë përgjigjet e tyre
- Kërkoni shpjegime për fjalët ose ekuacionet që përdorin
- Lëri nxënësit të krijojnë pyetjet dhe teoritë e tyre dhe më pas t’i testojnë ato.
- Pranojini gabimet që vijnë nga idetë e nxënësve; ato shërbejnë si mundësi të rëndësishme për të nxënë

- Sfidojini nxënësit tuaj duke u kërkuar të kryejnë hulumtime të hapura, të punojnë për zgjidhjen e problemeve me kontekste realiste/nga përditshmëria
- Lejojini nxënësit të eksplorojnë dhe të zhvillojnë gjetje dhe shpjegime mbështetëse ose kundërshtuese
- Diskutoni, shqyrtoni dhe sqaroni mospërputhjet me nxënësit tuaj
- **Zhvillimi i shprehive të të menduarit, të nxënësve si të nxënësve.**

Si mund të zbatohet këndvështrimi socio- konstruktivist i të nxënësve?

- Përdorni metoda të larmishme, aktivizuese dhe bashkëpunuese për mësimdhënien
- Nxënësit ndërveprimin dhe bashkëpunimin ndërmjet nxënësve
- Promovoni veprimtarinë vetjake të nxënësve
- Kushtojini vëmendje orientimit dhe hartëzimit të njohurive ekzistuese të nxënësve
- Inkurajojini nxënësit tuaj të reflektojnë në lidhje me të nxënësve e tyre

Pse të përdorim metoda elastike mësimdhënëse?

- Nxisin të nxënësve
- Nxënësit janë të ndryshëm dhe e ndiejnë gëzimin e të nxënësve dhe suksesin në mënyra të ndryshme.
- Përdorimi i metodave mësimdhënëse elastike promovon gjithëpërfshirjen dhe kohezionin social.
- **Nxisin aftësi të ndryshme kur përdorni metoda të ndryshme.**
- Cilat janë aftësitë kryesore dhe kompetencat e së ardhmes?

Metoda elastike për nxënës të ndryshëm

- Mësimdhënia e drejtuar nga mësuesi
- Studime të pavarura
- Metoda aktivizuese
- Të nxënësve bashkëpunues
- Të nxënësve e bazuar te projekti
- Të nxënësve e bazuar te kërkimi dhe fenomeni
- Përdorimi i aplikacioneve dhe mjediseve digjitale të të nxënësve
- Të nxënësve nëpërmjet lojës, të bërit të gjërave, duke mësuar, etj. etj.

Ushtrime në grupe

- Shkruajini kompetencat tuaja në letër, por jo emrin tuaj!
- Shkruani në letër se si jepni mësim/do të dëshironit të jepnit mësim në lëndën/klasën tuaj (metoda, ide, etj.) Mund të parashtroni edhe vështirësitë tuaja lidhur me mësimdhënien e kësaj kompetence.

Le te zmadhohet ideja

- Kalojani letrën tuaj kolegut ngjitur.
- Edhe juve do t'ju kalojnë një fletë tjetër letre. Lexojeni plotësisht, shtoni, komentoni, kritikoni, lavdëroni...

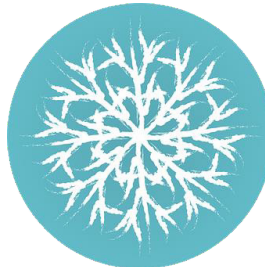
Metoda ortek

Emri i metodës, “orteku”, përshkruan efektin ortek të mbledhjes së njohurive: ai nis me një ide, e cila krijon këndvështrime të reja, nëpërmjet së cilave njohuritë rreth lëndës zgjerohen sikurse zmadhohet orteku kur rrokulliset përgjatë një kodre me dëborë.

Vini re! Nuk është e nevojshme që nxënësit t'i shkruajnë emrat e tyre në fletë; nuk ka rëndësi se kush e shkroi idenë, rëndësi ka që nxënësit të fitojnë këndvështrime të reja duke lexuar shënimet e të tjerëve.

Metoda ortek

- mund të përdoret për
- të zhvilluar ide të reja
- hartëzimin e të kuptuarit faktik të temës nga nxënësit
- përpunimin e informacioneve të reja
- ushtrime zhvillimi.

Lart apo poshtë?

Metoda lart apo poshtë

- Metodë shumë e dobishme për të njohur ndjenjat e nxënësve përpara nisjes së një teme të re ose për të reflektuar pas studimit të një teme.
- Aktiviteti fizik promovon të nxënin.

Detyra për Sesionet e Mësimit Aktiv dhe Bashkëpunues

Provoni ndonjë nga metodat e prezantuara gjatë këtyre sesioneve me nxënësit tuaj. Dërgoni një raport tek trajneri juaj.

- Provojini disa ide ose metoda të prezantuara gjatë sesionëve S1-S3 ose në paketat e mësimit të lëndëve specifike në klasën tuaj.
- Shkruani një raport për detyrën tuaj dhe dërgojeni tek trajneri:
- Cila ishte grupmosha, lënda, madhësia e grupit?
- Çfarë metodash ose praktikash të reja provuat?
- Përshkruani eksperimentin tuaj dhe si shkoi: Si e përgatitët? Si ishte detyra? Si shkoi aktiviteti? Si e morën nxënësit ushtrimin? Çfarë lloj feedback-u morët nga nxënësit për këtë?
- Bashkëngjitni një fotografi të ushtrimit në raportin tuaj.
- Çfarë do të bëni ndryshe herën tjetër? Çfarë do të dëshironit të provoni herën tjetër?

Ju lutem, dërgoni detyrën tuaj në adresën e-mail të trajnerit. Pas dorëzimit, do të merrni një feedback të shkurtër nga trajneri juaj.

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

Hyrje në arsimin gjithëpërfshirës

Axhenda

Hyrje dhe nxemje

Përkufizimi teorik i gjithëpërfshirjes

- Nga veçimi tek gjithëpërfshirja sociale
- Si do të zbatohet arsimit gjithëpërfshirës?

Intervistoni dhe prezantoni çiftin tuaj

- Intervistoni 5 minuta çiftin tuaj
  - 1. Emri
  - 2. Puna
  - 3. Një gjë për të cilën do t'ju mbajmë mend
- Ndërrohet çifti
- Prezantoheni njëri-tjetrit tek i gjithë grupi

Detyrë: Vështrim paraprak në shkollën finlandeze

- Video: <https://toolbox.finland.fi/themes/education-and-know-how/the-finnish-way/>
- Zgjidhni atë ide nga videoja që është më e rëndësishme për ju
- Diskutim i videos

Përkufizimi teorik i gjithëpërfshirjes

Detyrë: kartat me figura

- Zgjidhni atë kartë me figura që pasqyron për ju:
- Gjithëpërfshirjen/Arsimim për të gjithë/Askush nuk lihet mbrapa
- Diskutoni me personin ngjitur për këndvështrim tuaj dhe të tij/saj se si e pasqyron/përfaqëson gjithëpërfshirjen figura
- Krahasoni mendimin tuaj me çiftin tuaj: A ishin idetë të ngjashme apo të ndryshme?
- Kërkojini çdo çifti që të përzgjedhë dhe të ndajë vetem një ide për të tjerët.

Nga veçimi tek gjithëpërfshirja sociale

- Përpara Mesjetës reagimet ndaj personave të ndryshëm dhe me aftësi të kufizuara ishin lënia pas dore, veçimi dhe supersticioni
- Dredhia, veçimi dhe lënia pas dore ishin etiketat e të ndryshmit
- Në Mesjetë, jeta njerëzore filloi të respektohej - nuk hiqej dhe rreziku i vdekjes
- Njerëzit me aftësi të kufizuara të shqisave mëshiroheshin, ndërsa ata me zhvillim mendor të vonuar dhe të gjymtuarit ende konsideroheshin si shërbëtorë të djallit
- Për shembull, Luter dhe Kalvin e konsideronin zhvillimin mendor të vonuar si shenjë mëkati

Arsimi i specializuar që nga shekulli i 17-të

- Mësimdhënia e zejeve për personat me aftësi të kufizuara shqisore nisi në mesin e viteve 1700 në Paris (filozofët e Iluminizmit, p.sh.: Pestaloci, Ruso)
- Njerëzit me aftësi të kufizuara të zhvillimit ende konsideroheshin si të sëmurë të pashërueshëm dhe mbaheshin në institucione të ndryshme
- Mësimdhënia për personat me zhvillim mendor të vonuar nisi në fillim të shekullit të 19-të në Paris

Veçimi

- Organizimi i shërbimeve veçmas
- Bazuar në kriteret e diferencimit (p.sh.: diagnozat)
- Organizimi i arsimit të specializuar në njësi të veçanta (shkolla të specializuara/klasa/klasa të vogla)
- Forma më tradicionale e organizimit të mbështetjes dhe mësimdhënies së specializuar

Normalizimi

- Koncepti e ka zanafillën në Danimarkë (1959), kur u përdor për të organizuar jetën e njerëzve me aftësi të kufizuara intelektuale sa më të afër që të ishte e mundur të ashtuqajturës mënyrë normale të jetës.
- Model i krijuar nga suedezi Bengt Nirje në vitet 1960-të, qëllimi i të cilit ishte që të krijonte një model për njerëzit me aftësi të kufizuara të zhvillimit, sipas të cilit jeta dhe rrethanat e tyre të përditshme do t'i afroheshin sa më shumë që të ishte e mundur modelit të jetesës të pjesës tjetër të shoqërisë.
- <http://www.disabilityhistorywiki.org/leadership/presentationpage.asp?presentation=6>

Praktika e integritit

Në Shtetet e Bashkuara, ideologjia e integritit u përdor për të eliminuar veçimin.

Mjedisi sa më Pak Kufizues i të Nxënurit (LRE) dhe Programi për Zhvillimin Individual të nxënësve (IEP)

Gjithëpërfshirja

- Në Shtetet e Bashkuara, lëvizja për Integrimin nuk ishte e mjaftueshme për kundërshtarët më të flaktë të veçimit në vitet 1980-të, lindën lëvizje të reja :
- Lëvizja REI (Nisma për Arsimin e Rregullt) (arsimi i përgjithshëm duhet të marrë përgjegjësi për të mësuar të gjithë nxënësit) dhe
- Lëvizja e arsimit gjithëpërfshirës (Lipsky, Gartner) (të gjithë fëmijët, të cilët shkojnë në një shkollë afër, marrin arsim të individualizuar sipas kërkesave të tyre)
- Arsimi gjithëpërfshirës bazohet në drejtësinë sociale, barazinë dhe demokracinë

Gjithëpërfshirja – askush nuk lihet pas

Konventa ndërkombëtare

Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut - OKB, 1948

Konventa mbi të Drejtat e Fëmijës – OKB, 1989

(Ratifikuar nga Shqipëria në vitin 1990)

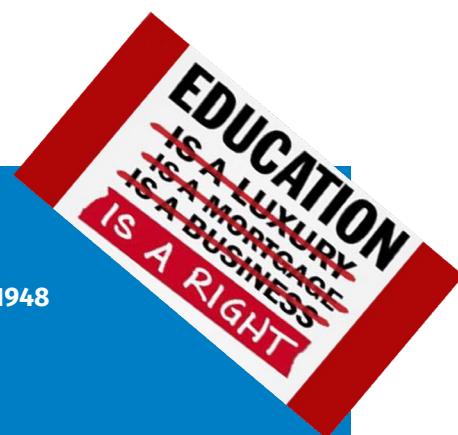
Deklarata e Salamankës - UNESCO, 1994

(Shqipëria ra dakord që t'i arrinte objektivat deri në vitin 2015)

Akti për Arsimimin e Individëve me Aftësi të Kufizuara i vitit 1997.

Konventa për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara - OKB, 2006.

Strategjia Evropiane për Aftësitë e Kufizuara 2010-2020

MODEL I AFTËSISË SË KUFIZUAR

Modeli klinik/mjekësor

Njerëzit me aftësi të kufizuara shihen si problem, si një dëmtim që duhet të mjekohet, që duhet të rregullohet me terapi, barna, kirurgji dhe trajtime të veçanta.

Modeli shoqëror

Ky model përqendrohet tek pengesat në mjedis. Njerëzit i bëjnë të paaftë mjedisi, qëndrimet e të tjerëve dhe politikat, praktikatat dhe organizatat.

Idea e modelit shoqëror të aftësisë së kufizuar ka buruar nga dokumenti “Parimet themelore të aftësisë së kufizuar”, botuar për herë të parë në mesin e viteve 1970-të, në të cilin argumentohej se “neve nuk na bëjnë të paaftë dëmtimet tona, por pengesat dëmtuese me të cilat jemi përballur në shoqëri” (Oliver, 2013).

Gjithëpërfshirja sociale

- Pengesat janë në mjedis.
- **“Neve nuk na bëjnë të paaftë dëmtimet tona, por pengesat dëmtuese me të cilat përballemi në shoqëri” (Oliver, 2013)**
- Gjithëpërfshirja është tregues i përfshirjes së individëve me nevoja të posaçme, si dhe i dallimeve sa i takon gjinisë, përkatësisë etnike, kulturës dhe klasës shoqërore (p.sh.: Ainscow et al., 2006; Forlin, 2010; Mäkinen & Mäkinen, 2011; Väyrynen & Paksuniemi, 2020).
- Njerëzit i bëjnë të paaftë mjedisi, qëndrimet e të tjerëve dhe politikat, praktikatat dhe organizatat.
- Gjithëpërfshirja është një proces që do të çojë në pjesëmarrjen e të gjithë atyre që mësojnë në programin shkollor dhe në jetën shoqërore të të gjitha strukturave ku bëhet mësim.
- Arsimi gjithëpërfshirës lidhet me të mësuarit që të bashkëjetohej me diversitetin jo si problem, që duhet të zgjidhet, por si një mundësi e jashtëzakonshme e arsimit krijues. (Zoniou-Sideri, 2000)

Ideja e gjithë kësaj është që gjithkush të ndihmohet që të gjejë mënyrën e vet të të mësuarit

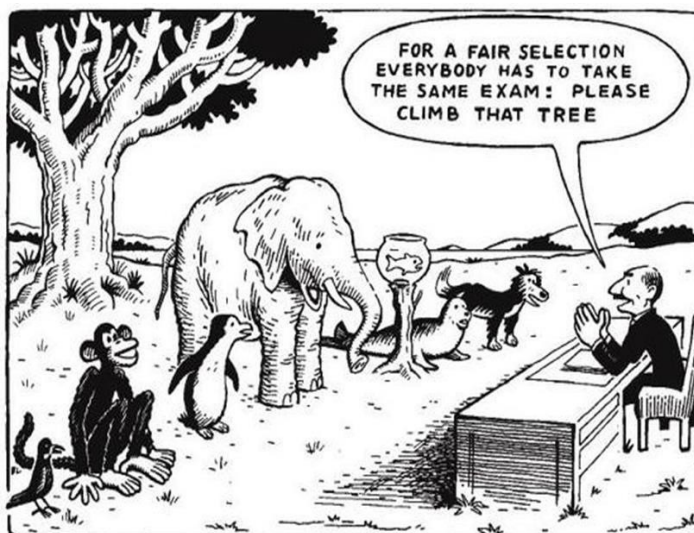
Si do të zbatohet arsimi gjithëpërfshirës?

Detyrë: Diskutoni me shokët tuaj të klasës për diversitetin në jetë (reale)

- Si duhet të përballemi me diversitetin në jetë?
- Si duhet të mbështeten nxënësit me nevoja të ndryshme (shoqërore, emocionale, motivuese, njohëse)?

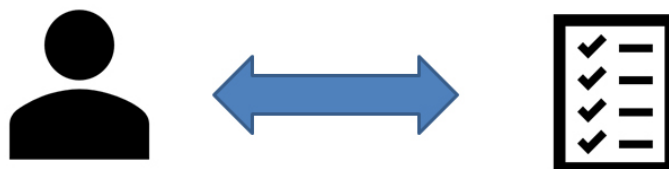
Për një përzgjedhje të drejtë të gjithë duhet të marrin të njëjtin provim: jeni të lutur ta ngjisni atë pemë.

Shkurt: si të bëhet diferencimi

Mësuesi duhet ta njohë nxënësin:

të dijë si mëson ai ose ajo dhe për çfarë lloj mbështetjeje ka nevojë ai ose ajo

...dhe të njohë programin shkollor: përmbajtjen thelbësore, minimumin që ka nevojë një nxënës të mësojë ose të bëjë për të kaluar kursin, dhe, më pas, të gjejë mënyrat më të mira për t'ua mësuar nxënësve këto përmbajtje.

Krijimtaria nevojitet gjithashtu për të bërë modifikimet që janë më mirë për çdo individ

Diferencimi i arsimimit

- “Diferencimi i arsimimit është një mjet parësor për të marrë parasysh nevojat e grupit që merr mësim dhe diversitetin e nxënësve, që përshkojnë të gjithë shkollimin.
- Vëmendje i kushtohet mënyrave të të mësuarit dhe ritmeve të punës karakteristike për nxënësit e ndryshëm, aftësive dhe interesave të ndryshme, si dhe nevojave emocionale lidhur me vetëvlerësimin dhe motivimin. Merren në konsideratë diferencimet dhe formimet zhvillimore midis vajzave dhe djemve dhe midis nxënësve individualë.
- Diferencimi përdoret për të ndikuar tek motivimi për të mësuar. Diferencimi i arsimimit bën të mundur përballjen e nxënësve me sfida dhe pajisjen me përvoja të përshtatshme të suksesit dhe u ofron atyre mundësi për të zhvilluar dhe mësuar sipas pikave të tyre positive. Në këtë aspekt, është e rëndësishme që të përdoren aftësitë dhe interesat e ndryshme të nxënësve në të njëjtin grup që merr mësim.”

Çfarë është diferencimi?

Si duhet të diferencohet arsimimi? (1)

- “Të tre dimensionet kryesore të diferencimit lidhen me **ndryshimet në shkallën dhe thellësinë e studimeve dhe ritmit të përparimit në studime**”.
- > Mësuesi duhet ta njohë programin shkollor mjaft mirë që të jetë në gjendje të gjejë përmbajtje të përshtatshme për të studjuar për çdo nxënë.
- Disa nxënësve të grupit mund t’u duhet më shumë kohë për të mësuar konceptet bazë të një lënde të caktuar ose të fushës së përmbajtjes -> pra, atyre iu nevojiten tekste më të shkurtra, kohë për të praktikuar fjalët kryesore dhe kuptimet e tyre ose ushtrimet më elementare. Ata do të studiojnë vetëm **përmbajtjen thelbësore**.
- Disa nxënësve mund t’u nevojiten më shumë sfida dhe material shtesë për të mësuar më shumë dhe për të zbatuar atë që kanë mësuar për t’i mbajtur të motivuar që të mësojnë.

Çfarë është diferencimi?

Si duhet të diferencohet arsimimi? (2)

Diferencimi mund të përqendrohet gjithashtu në fusha: të tilla si:

- materialet mësimore
- detyrat e dhëna nxënësve
- metodat e aplikuara,
- sasia e detyrës së shkollës dhe detyrës së shtëpisë,
- sasia e kohës në dispozicion.

Disa nxënës kanë nevojë për materiale më konkrete me të cilat të punojnë; për të treguar konceptet ose fenomenet dhe për t’i provuar gjërat në praktikë.

- > **të gjitha këto gjëra lidhen me njohuritë e mësuesit lidhur me kërkesat e programit shkollor dhe të kuptuarit e përmbajtjes thelbësore!**

Çfarë është diferencimi?

Si duhet të diferencohet arsimimi? (3)

Mjedisi në të cilin merret mësim dhe qasjet e punës mund të modifikohen:

- duke krijuar mundësi pjesëmarrjeje për nxënësit, duke ofruar zgjedhje,
- **duke përshtatur përdorimin e hapësirës;** shembuj: rregullime që e lejojnë nxënësin të lëvizë nëpër dhomë ndërsa bën detyrat e shkollës, karriget që lejojnë lëvizje, mundësi për të zgjedhur një vend pune të qetë ose një hapësirë që lejon shkëmbimin e mendimeve gjatë punës
- **duke i grupuar nxënësit në mënyrë fleksibël;** p.sh.: bazur në nivelin aktual të aftësive të nxënësve. Grupet nuk duhet të jenë të pandryshueshme dhe të përhershëm dhe të gjitha mësimet e një lënde të caktuar nuk duhet të bëhen në këto grupe, por në njëfarë shkalle duke punuar në të njëjtën nivel aftësish me të tjerët në grup sjell dobi për mësimnxënien. Kërkon punë në ekip nga ana e mësuesve! (Ekzistojnë edhe disa mënyra të tjera për grupimin e nxënësve në mënyrë fleksibël, shih diapozitivë të tjerë në fund të këtij leksioni)
- duke shfrytëzuar situatat për të mësuar jashtë shkolle.
- Interesat e nxënësve merren në konsideratë në arsimim duke lidhur njohuritë dhe aftësitë, që përftohen, me përvojat dhe veprimtaritë, të cilat atyre mund t'u duken të rëndësishme.
- Nxënësit mund të kenë nevojë për mundësi të ndryshme për të treguar njohuritë, aftësitë dhe përparimin e tyre dhe ata gjithmonë përfitojnë nga opinionet vlerësuese individuale.

Udhëzimi dhe këshillimi

“Përveç arsimimit, çdo nxënës ka të drejtën që të marrë udhëzim dhe këshillim. Qëllimi i veprimtarive të udhëzimit dhe këshillimit është që të mbështetet suksesi i nxënësve në faza të ndryshme të arsimit bazë, me qëllim forcimin e aftësive për të mësuar dhe të vetëdrejtimit.”

“Është detyra e çdo mësuesi që t'i drejtojë nxënësit në shkollim dhe studimin e lëndëve të ndryshme, duke parandaluar kështu lindjen e problemeve lidhur me studimin.”

“Udhëzimi dhe këshillimi konsolidojnë gjithashtu aftësitë e nxënësve për bashkëpunim dhe zotësinë e tyre për të funksionuar në grupe të ndryshme dhe të marrin përgjegjësi për punën e vet dhe për punën e tyre të përbashkët. Udhëzimi dhe këshillimi kontribuojnë në parandalimin e përjashtimit të nxënësve dhe në nxitjen e barazisë.”

“Është gjithashtu detyra e çdo mësuesi që të mbështesë rritjen, zhvillimin dhe përfshirjen personale të nxënësve. Udhëzimi dhe këshillimi lidhen me të gjitha situatat e mësimdhënies, lëndët dhe opinionet vlerësuese që jepen për nxënësit. Opinionet e ndryshme vlerësuese duhet të shfrytëzohen në mënyrë sistematike për inkurajimin dhe udhëzimin e nxënësve.”

Mësimdhënia përmirësuese

- “Një nxënës, që ka mbetur mbrapa përkohësisht ose që, nga ana tjetër, ka nevojë për mbështetje në një periudhë afatshkurtër për të bërë mësimet, ka të drejtën që t'i jepet mësim me qëllim përmirësimin. Mësimdhënia përmirësuese duhet të fillojë menjëherë pas konstatimit të vështirësive në të mësuar me qëllim që nxënësi të mos mbetet mbrapa në mësimet në mënyrë të përhershme.”
- Mësimdhënia përmirësuese, shpeshherë, praktikohet në një grup të vogël, nganjëherë në mënyrë individuale.
- Mësimdhënia përmirësuese, shpeshherë, praktikohet në formën e disa orëve mësimi shtesë pas ose përpara ditës së zakonshme të shkollës të nxënësve.
  - Nganjëherë nuk ka rëndësi që të shtohen orë të tjera mësimi në ditën e shkollës të nxënësve, pasi ata mund të jenë të lodhur nga mësimet e tyre të zakonshme. Në këto raste, mund të jetë e dobishme që të bëhen zgjidhje grupimi fleksibël gjatë orëve të mësimimit me qëllim rregullohet mësimdhënia përmirësuese.

- Mësimi duhet të planifikohet në mënyrë që të sigurohet që çdo nxënës të ketë mundësi që të marrë pjesë në mësimdhënien përmirësuese kur lind nevoja.
- Mësimdhënia përmirësuese karakterizohet nga detyrat e individualizuara, përdorimi i individualizuar i kohës dhe udhëzimi dhe këshillimi. Mësimdhënia përmirësuese duhet të ofrohet duke shfrytëzuar metoda dhe materiale të ndryshme, të cilat bëjnë të mundur identifikimin e mënyrave të reja të qasjes ndaj temës që mësohet.

Arsimi i specializuar me orar të pjesshëm

- Arsimi i specializuar është në dispozicion të të gjithë nxënësve në Finlandë në formën e arsimit të specializuar me orar të pjesshëm.
- Mësuesit, të cilët trajtojnë nevojat e veçanta dhe ofrojnë arsim të specializuar me orar të pjesshëm, punojnë me klasa të rregullta, në bashkëpunim me mësuesit e klasave dhe mësuesit e lëndëve.
- Nuk është e nevojshme që një nxënës të klasifikohet si "i përshtatshëm për arsim të specializuar" apo që të ketë ndonjë lloj diagnoze për ta marrë këtë shërbim.
- Mësuesit vlerësojnë nevojat për mbështetje që kanë nxënësit dhe vendosin kush do të marrin arsim të specializuar me orar të pjesshëm.
- Forma fleksibël e mbështetjes: nxënësit mund të marrin arsim të specializuar me orar të pjesshëm për periudha të ndryshme kohe, një herë ose disa herë në javë, në një ose më shumë lëndë.
- Mësuesit, të cilët trajtojnë nevojat e posaçme, japin mësim në grupe të vogla, mësim individual dhe japin mësim, gjithashtu, bashkë me mësuesit e integrit.

Bashkëmësimdhënia

- Ekzistojnë disa forma të mësimdhënies bashkëpunuese. Disa forma kërkojnë planifikim më të paktë bashkërisht, disa prej tyre kërkojnë gjithashtu bashkëplanifikim të plotë të mësimëve :

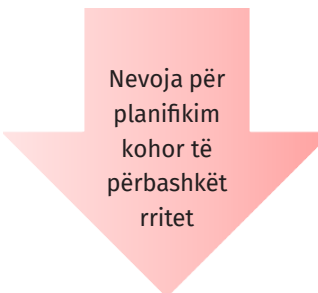
"Njëri jep mësim – njëri vëzhgon"

"Njëri jep mësim - njëri asiston"

Grupime fleksibël

Mësimdhënia me rotacion

Mësimdhënie për të gjithë klasën si grup

Nevoja për
planifikim
kohor të
përbashkët
rritet

BASHKËMËSIMDHËNIA

Walther-Thomas dhe kolegët (2000)

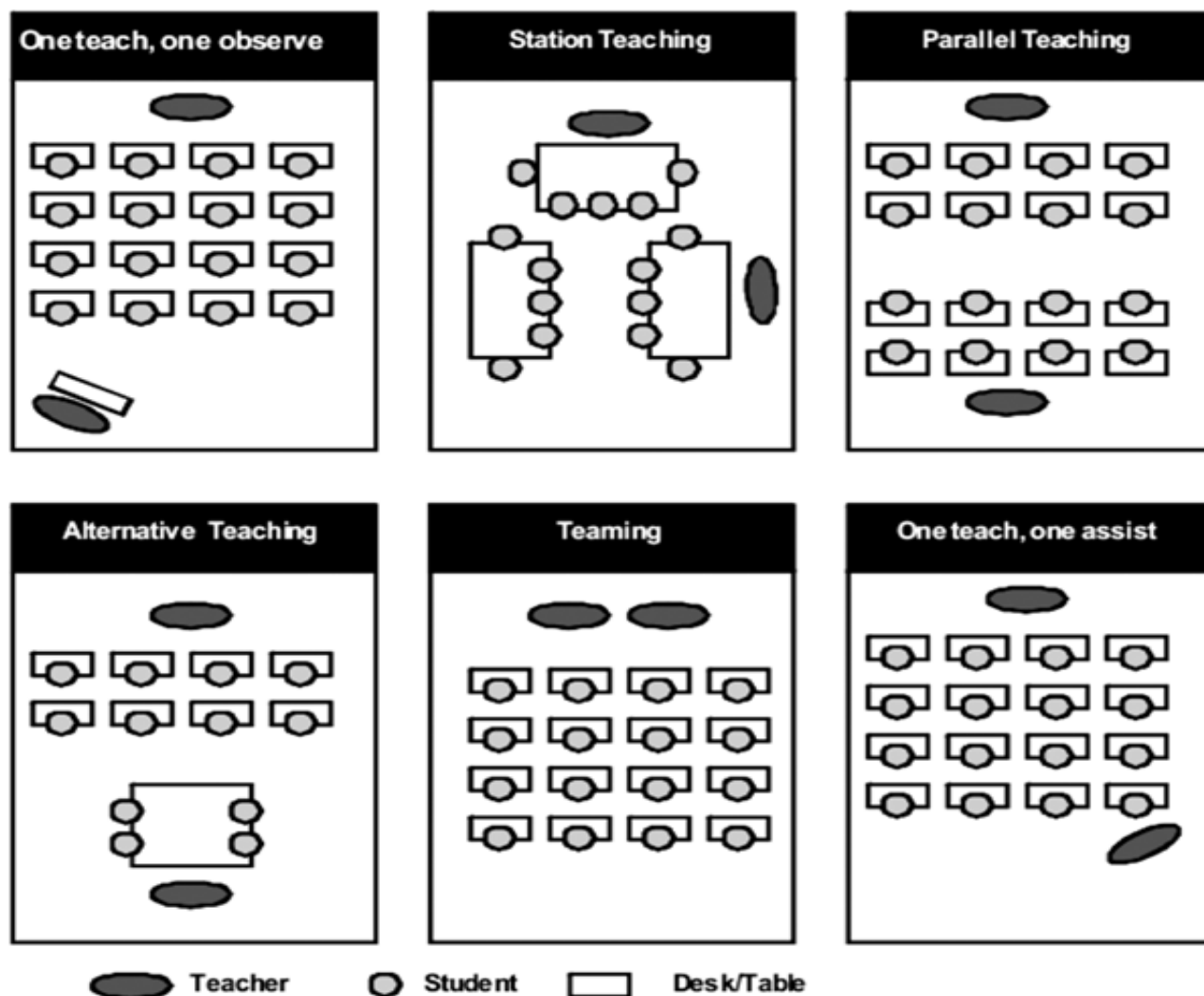

Figura 1. Qasjet ndaj bashkëmësimdhënies. Nga M. Friend & W. D. Bursuck, 2009, "Përfshirja e nxënësve me nevoja të posaçme: udhëzues praktik për mësuesit që japin mësim në klasa të veçanta" (botimi i 5-të, f. 92). Columbus, OH: Merrill.

Detyrë e mësimnxënies të S4

- Shkruani një raport të detyrës suaj të mësimnxënies dhe dërgojani trajnerit:
  - Bëni një përshkrim dhe jepni arsyt bazuar në leksionin lidhur me hyrjen në arsimin gjithëpërfshirës :
    - Cilat ide të gjithëpërfshirjes do të zbatoni?
    - Cilat ide të gjithëpërfshirjes nuk do të zbatoni?
    - Ç'lloj pyetjesh kritike keni për arsimin gjithëpërfshirës?

Bibliografia

- Ainscow, M. (2020). "Nxitja e gjithëpërfshirjes dhe barazisë në arsim: mësim nga përvojat ndërkombëtare". *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 6 (1), 7–16. <https://doi.org/10.1080/20020317.2020.1729587>
- Engelbrecht, P., Savolainen, H., Nel, M., Koskela, T., & Okkolin, A-M. (2017). "Dhënia kuptim arsimit gjithëpërfshirës: praktikat në klasë në klasat finlandeze dhe afrikanogjore". *Krahaso: A Journal of Comparative and International Education*, 47 (5), 684–702. <https://doi.org/10.1080/03057925.2016.1266927>
- Kaukko, M., Wilkinson, J., & Kohli, R. K. (2021): "Dashuria pedagogjike në Finlandë dhe Australi: studim i fëmijëve refugjatë dhe mësuesve të tyre", *Pedagogy, Culture & Society*. <https://doi.org/10.1080/14681366.2020.1868555>
- Kiuppis, F. (2014). "Pse (nuk duhet) të bashkohet parimi i përfshirjes me aftësinë e kufizuar? Gjurmimi i lidhjeve nga fillimi i 'Procesit Salamanca'". *International Journal of Inclusive Education*, 18 (7), 746–761. <https://doi.org/10.1080/13603116.2013.826289>
- Kuusisto, E., Laine, S., & Rissanen, I. (2021). "Arsimimi i personave me dhunti dhe të talentuar në Finlandë". Tek E. Kuusisto, M. Ubani, P. Nokelainen, & A. Toom (redaktorë), "Mësuesit e mirë për shkollat e të nesërme - qëllimi, vlerat dhe talentet në arsim" (f. 195–216). Brill-Sense. https://doi.org/10.1163/9789004465008_011 E-Book, Biblioteka "Tuni": <https://ebookcentral.proquest.com/lib/tampere/detail.action?docID=6631761>
- Laine, S. (2016). "Këndvështrimet e mësuesve të shkollave fillore finlandeze për arsimin e personave me dhunti" ëDizertacion i doktoraturës, Universiteti i Helsinkit]. Helda. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-2503-3>
- Lakkala, S., Uusiautti, S., & Määttä, K. (2016). "Si duhet të bëhet shkolla e lagjes shkollë për të gjithë?" *Journal of Research in Special Educational Needs*, 16 (1), 46–56. <https://doi.org/10.1111/1471-3802.12055>
- Mäkinen, M. (2013). "Angazhimi në praktikat gjithëpërfshirëse: refleksione narrative për mësimdhënien si përshkrues të angazhimit në punë të mësuesve". *Teaching and Teacher Education*, 35, 51–61. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2013.05.005>
- Tirri, K., & Laine, S. (2017). "Sfidat etike në arsimin gjithëpërfshirës: rasti i nxënësve me dhunti". Tek A. Gajewski (botues), "Etika, paanësia dhe këndvështrimet ndërkombëtare për arsimin gjithëpërfshirës", 9, 239–257. *Emerald Group Publishing Limited*. Vainikainen, M-P., Thuneberg, H., Greiff, S., & Hautamäki, J. (2015). " Bashkëpunimi multiprofesional në shkollat finlandeze". *International Journal of Educational Research*, 72, 137–148. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2015.06.007>
- Vetoniemi, J., & Kärnä, E. (2019). "Të qenurit i përfshirë – përvoja të pjesëmarrjes sociale të nxënësve me nevoja të arsimit të specializuar në shkollat e zakonshme të arsimit publik". *International Journal of Inclusive Education*. <https://doi.org/10.1080/13603116.2019.1603329>
- Holopainen, L., Kiuru, N., Mäkihonko, M. & Lerkkanen, M.-L. 2017. "Roli i arsimit të specializuar me kohë të pjeseshme në mbështetje të nxënësve me vështirësi për të lexuar dhe gërmëzuar nga klasa 1 deri në klasën 2 në Finlandë". *European Journal of Special Needs Education*. doi/abs/10.1080/08856257.2017.1312798
- Hofmann, C., Koch, A., Bauer, K., Holopainen, L., Mäkihonko, M., Hakkarainen, A., Baur, S. & Kofler, D. 2016. "Refleksione mbi rëndësinë e njohurive, kuadri i punës kërkimore, roli i mësuesve dhe filozofia gjithëpërfshirëse e promovuar në Itali, Gjermani dhe Finlandë». 311- 322. In <http://ojs.francoangeli.it/omp/index.php/oa/catalog/download/199/28/864-1>
- Malinen, Olli-Pekka (2013) "Arsimi gjithëpërfshirës nga këndvështrimi i mësuesve: shqyrtimi i vetë-eftkësitetit dhe qëndrimeve të mësuesve para dhe në shërbim në Kinën Kontinentale". http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-1167-4/urn_isbn_978-952-61-1167-4.pdf

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

Vështirësitë në të nxënë

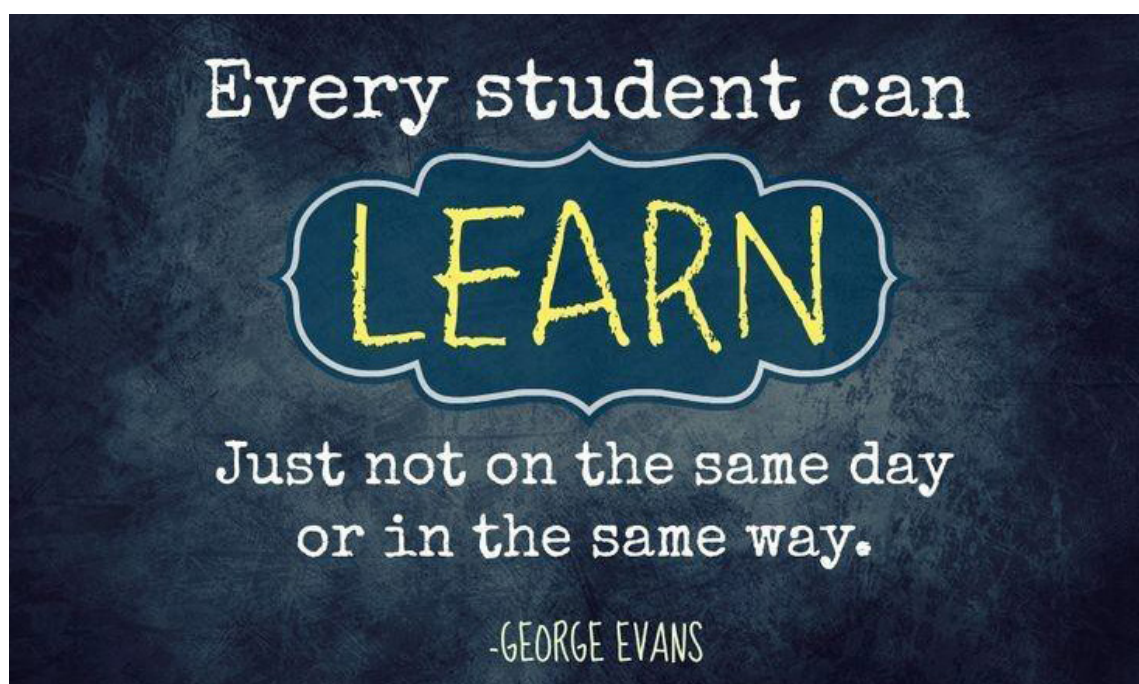
Rendi i ditës

- Prezantimi dhe nxehja
- Cilat janë vështirësitë në të nxënë?
- Si të dallojmë dhe të mbështesim vështirësitë e të nxënit në klasë?

Nxemja

Reflektoni dhe diskutoni në grupe prej 4 vetash për 15 minuta

- Cilat janë pikat tuaja të forta si mësues/e?
- Cilat janë objektivat e zhvillimit tuaj si mësues/e?

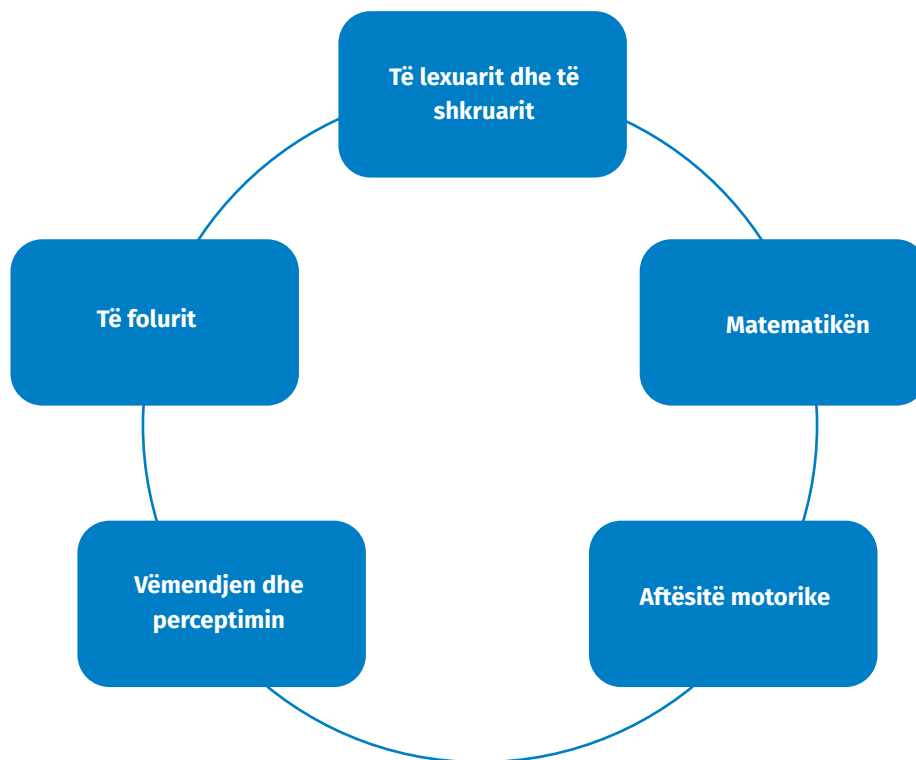
Vështirësitë në të nxënë

- Mund të jenë zhvillimore (vështirësi të lindura për shkak të ndryshimeve në funksionimin e sistemit nervor qendror), pasojë e sëmundjeve neurologjike, dëmtimeve fizike ose problemeve të shëndetit mendor
- Vështirësitë zhvillimore të të nxënit/mësuarit janë shpesh të trashëguara dhe të përhershme
- Vështirësitë në të nxënë janë të zakonshme, 10-20% e njerëzve kanë vështirësi në të nxënë

Vështirësitë në të nxënë

- Ndodhin pavarësisht nga aftësitë dhe talentet e tjera të një njeriu
- Vështirësitë në të nxënë mund të mbivendosen me probleme të tjera (ekzistenca e disa sëmundjeve), gjë që e bën identifikimin e tyre më sfidues/më të vështirë
- Ndodhin në mënyra të ndryshme në faza të ndryshme të jetës

Vështirësitë në të nxënë mund të lidhen me:

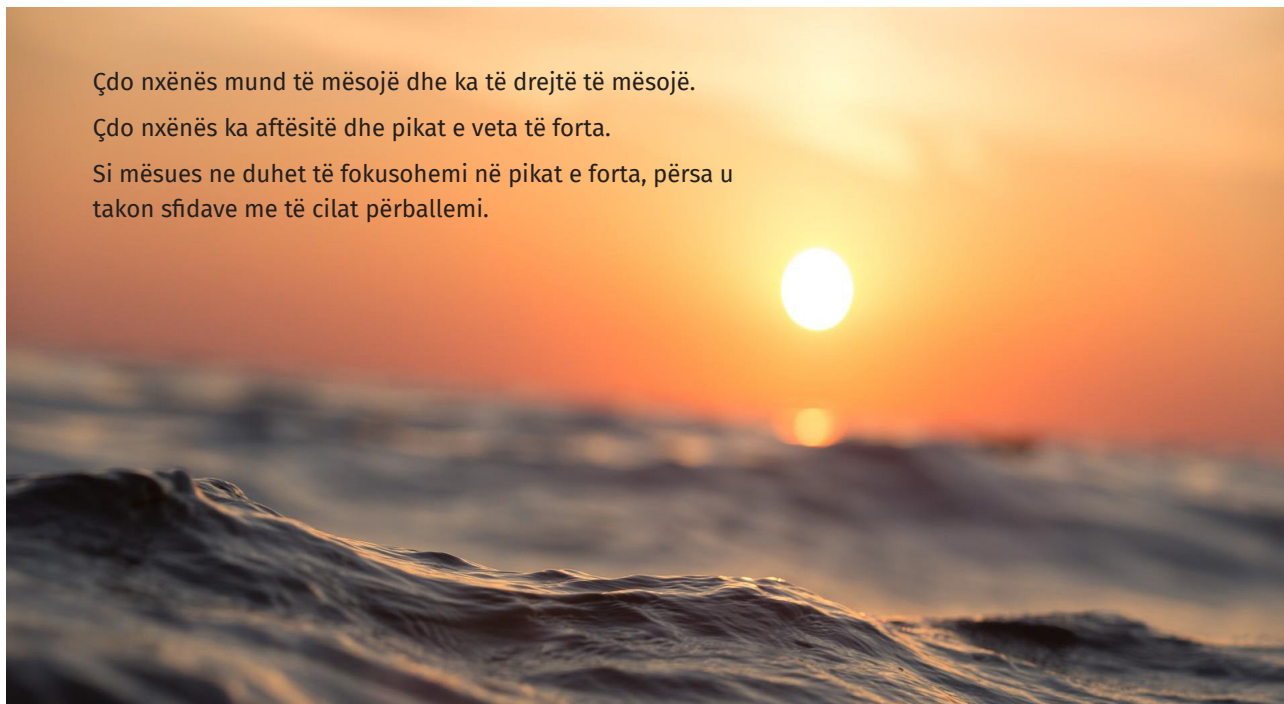

Vështirësitë më të zakonshme në të nxënë

Vështirësitë më të zakonshme të të nxënit në klasë

- Çrregullime të deficitit të vëmendjes
- Deficite në perceptim
- Disleksia
- Çrregullimet në matematikë
- Dëmtimi i gjuhës zhvillimore (Disfasia)

Çdo nxënës mund të mësojë dhe ka të drejtë të mësojë.
Çdo nxënës ka aftësitë dhe pikat e veta të forta.
Si mësues ne duhet të fokusohemi në pikat e forta, përta u
takon sfidave me të cilat përballemi.

Diskutime

Diskutim për 30 minuta

Diskutoni në grupe prej 3-4 personash

1. Çfarë lloj sfidash të të nxënësve dhe nevojave për mbështetje keni vënë re te nxënësit tuaj?
2. Si e vutë re nevojën për mbështetje?
3. A keni gjetur mënyra për të mbështetur të nxënësve e nxënësit?

Zgjidhni disa mendime për pyetjet 2 dhe 3 që dëshironi t'i ndani me të gjithë grupin.

Si të dallojmë dhe të mbështesim vështirësitë e të nxënësve në klasë?

Si të dallojmë vështirësitë në të nxënësve?

- Mësuesi mund të dallojë vështirësitë në të nxënësve duke vëzhguar performancën dhe sjelljen e nxënësve në klasë dhe në mjedisin shkollor
- Njohja e nxënësve është çelësi për njohjen e vështirësive në të nxënësve

Pyetje që ndihmojnë në vëzhgimin e performancës dhe sjelljes së nxënësit

- A ka pasur ndonjë ndryshim në sjelljen dhe/ose performancën e nxënësit?
- Si ka ndryshuar sjellja dhe/ose performanca e nxënësit?
- Kur ka ndryshuar sjellja dhe/ose performanca e nxënësit?

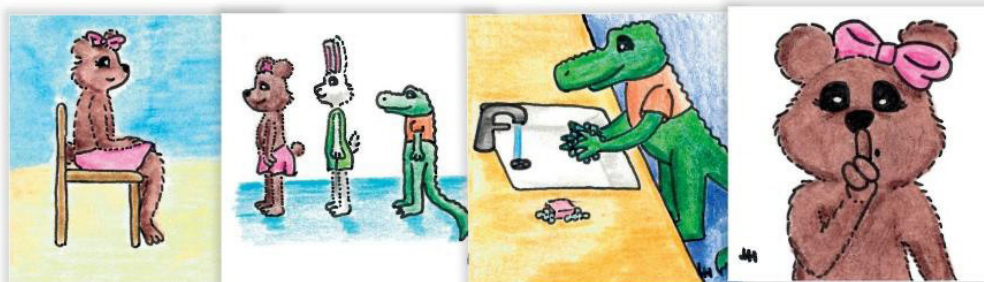
Çfarë duhet të bëni kur vini re se diçka ka ndryshuar në sjelljen ose performancën e nxënësit tuaj?

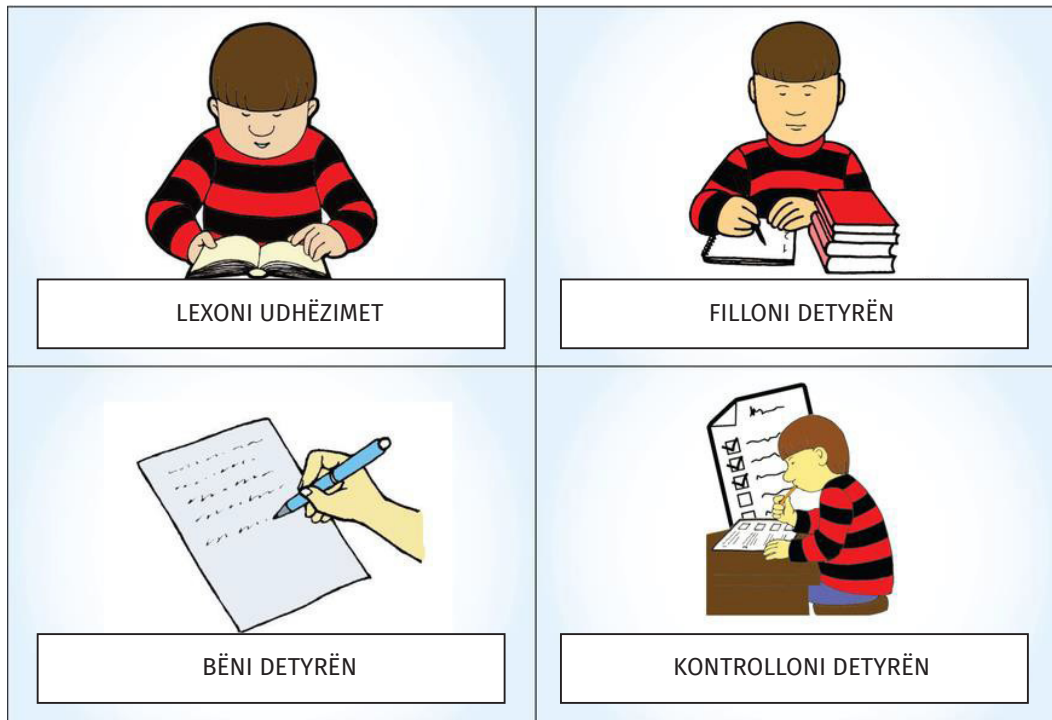
- Është e rëndësishme që vështirësitë në të nxënë të identifikohen sa më shpejt që të jetë e mundur dhe mbështetja të fillojë në një fazë të hershme
- Si mësues, përpiquni t'u përgjigjeni nevojave të nxënësve sa më shpejt të jetë e mundur dhe të modifikoni mjedisin mësimor dhe shkollor për t'iu përshtatur nevojave për mbështetjen e nxënësve
- Diskutoni me nxënësin, kujdestarët dhe mësuesit e tjerë që i mësim nxënësit, a e kanë vënë re atë që ka ndryshuar tek ai?
- Nëse është e mundur, konsultohuni me profesionistë të arsimit special (mësues për nxënësit me nevoja të veçanta, psikolog shkolle, punonjës social të shkollës, infermiere)

Si t'i mbështesim nxënësit për të kontrolluar vëmendjen, përqendrimin dhe veprimtarinë

Fokusohuni në:

- Udhëzime
- Strukturë
- Regjim / Rregulla
- Divizione
- Mjete

Reflektoni:**Çfarë ju thotë nxënësi? Si mund të reagoni ju si mësues/e?**

Më ndihmo të përqendrohem!

Prit, truri im është ende duke menduar

Krijo një mjedis të qartë për mua ku regjimi/ rregullat më mbështesin.

Më lejoni të funksionoj sipas programit tim. Kur nervozohem, unë mërzitem dhe manifestoj zemërim.

Ndihem i/e bllokuar dhe nuk përballoj dot detyrat e mia

Më ndihmo të gjej metoda të ndryshme për zgjidhjen e problemeve. Më duhen opsione për të zgjidhur situata të ndryshme.

A e zgjidha saktë detyrën? Dua ta di menjëherë

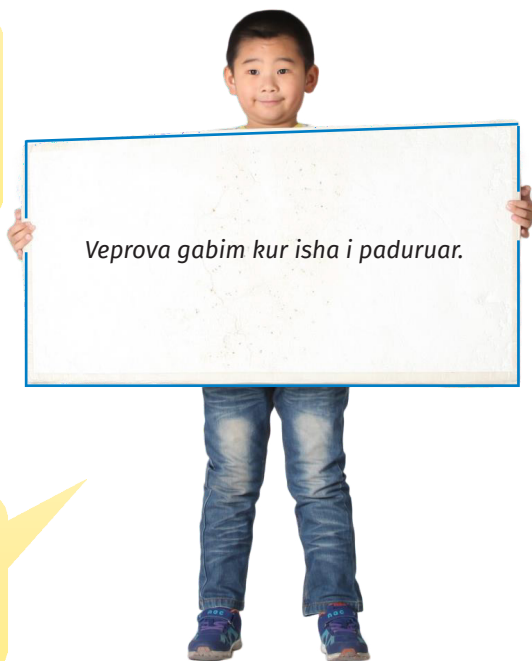
Më bëni shumë vlerësime/komente të menjëhershme kur të kem sukses me detyrat e mia.

Unë nuk harroj, veshët e mi thjesht nuk mund të dëgjojnë të gjitha udhëzimet

Më jepni udhëzime një nga një dhe sigurohuni që e kam kuptuar atë që dëshironi që unë të bëj.

Veprova gabim kur isha i paduruar.

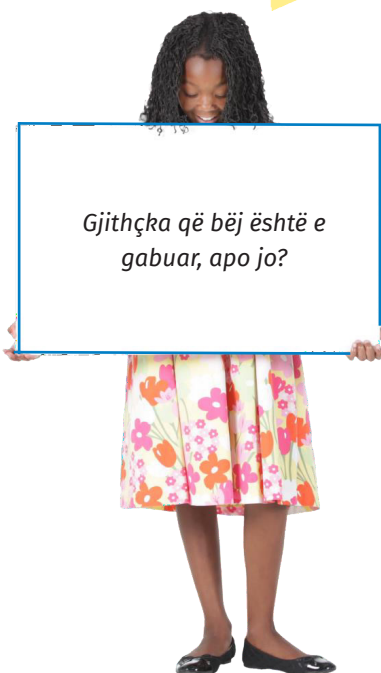
Më kujtoni: ndalo, mendo, vepro!

Ndajini detyrat e mia në pjesë të vogla, të cilat do t'i zgjidh shpejt.

Jam gati!

Më inkurajoni edhe për një sukses të vogël. Shpërblejeni një përpjekje të mirë edhe pse rezultati nuk është perfekt.

Gjithçka që bëj është e gabuar, apo jo?

Pse më qortojnë gjithmonë?

Vini re veprimet e mia të mira dhe sjelljet pozitive. Në ditën time të keqe, më kujtoni mua dhe vetes tuaj çdo të mirë që kam unë.

Si të mbështesim perceptimin e nxënësit?

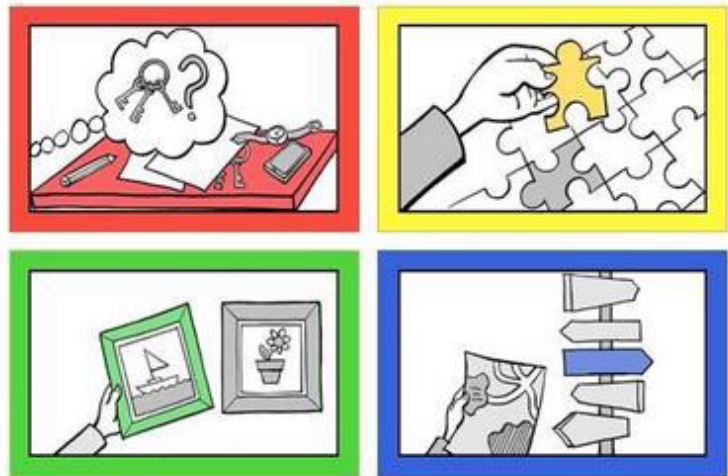
- Mjedis i larmishëm, stimulus dhe i sigurt
- Materialet dhe udhëzimet vizuale, dëgjimore dhe të drejtpërdrejta në formë të shkruar
- Thjeshtëzimi i gjërave, modele dhe figura
- Gjuha e thjeshtuar

Praktikimi i aftësive funksionale që lidhen me perceptimin

Si të:

- Gjeneroni dhe identifikoni
- Modifikoni dhe ndryshoni përmasat.
- Pozicionoheni dhe bëni lidhjet.
- Lëvizni dhe udhëzoni.

Si të mbështesim të lexuarit?

1. Njohja dhe praktikimi i fonemave dhe rrokjeve
  - Rimat
  - Anija ime është e ngarkuar me...
2. Emërtimi (shkronjat, fjalët)
  - Loja *Alias* (*Alias* është një lojë me letra, ku objektivi i lojtarëve është t'i shpjegojnë fjalët njëri-tjetrit)
  - Detyra për kategorizim, të kundërtat (antonimet)

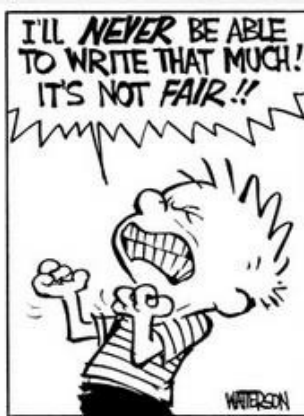
Si të mbështesim të lexuarit?

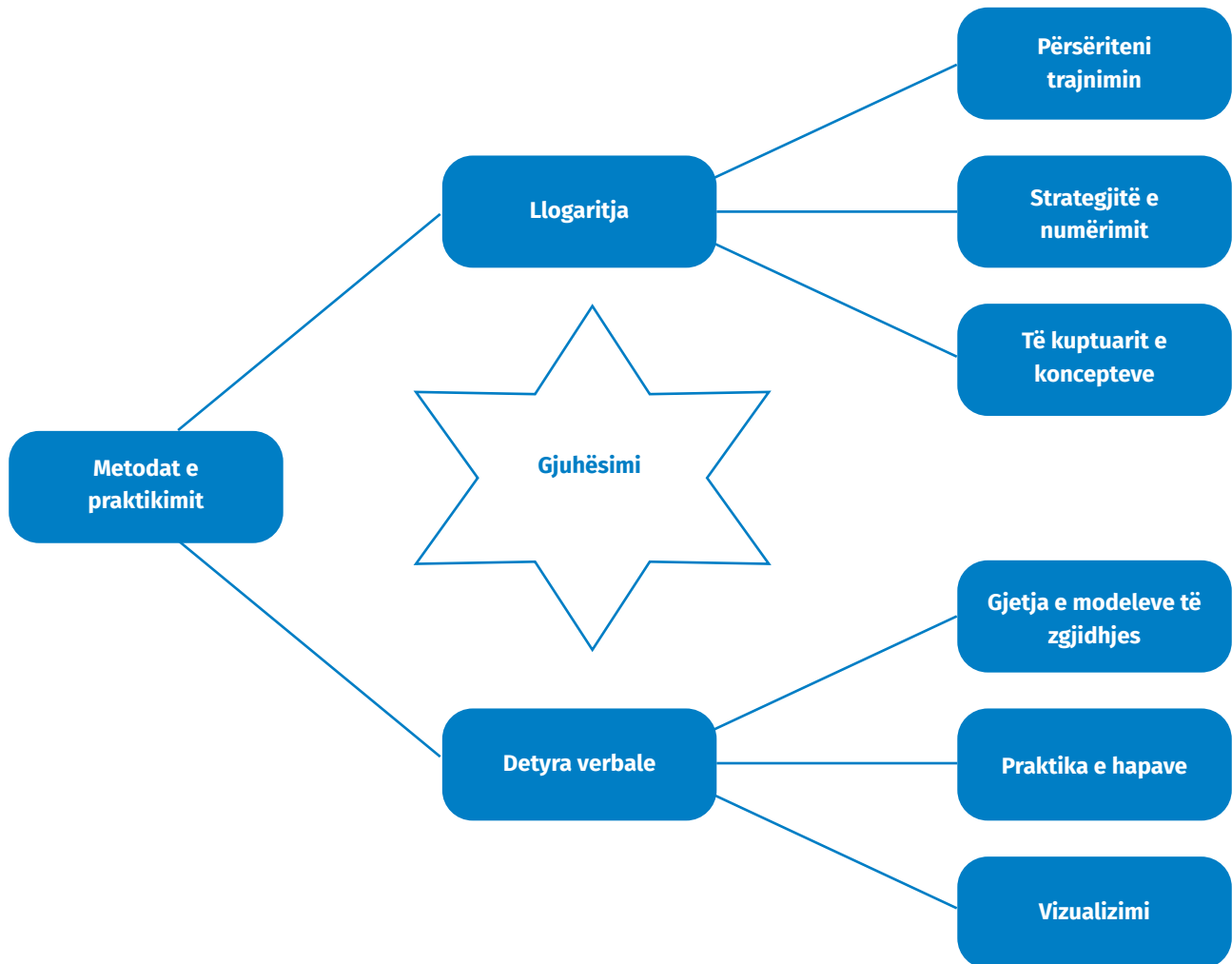
3. Ushtrimi i rrjedhshmërisë në të lexuar
  - Përsëritja e të lexuarit të një teksti
  - Të lexuarit për 1 minutë (Sa mund të lexoni për kaç kohë?)
  - Të lexuarit me zë të lartë çdo ditë
  - Të lexuarit në grupe dyshe/me rradhë
4. Praktikimi i të kuptuarit të tekstit të lexuar
  - Domethënia dhe përshtatshmëria e tekstit të lexuar
  - Kombinimi i të lexuarit me detyrat argëtuese kuptimplote

Si të mbështesim të shkruarit?

- Të shkruarit krijues
- Poema, tregime, tekste me vizatime

Si të mbështesim zhvillimin e aftësive matematikore?

**“ I HAVE NO SPECIAL TALENT.
I AM ONLY PASSIONATELY CURIOUS.”**

ALBERT EINSTEIN

Çfarë idesh të reja përvetësuar sot?

- 1 Çfarë idesh të reja përvetësuar sot? Secili mendon në mënyrë të pavarur. Nuk lejohet diskutimi.
2. Ngrini dorën kur të jeni gati.
3. Të gjithë ndajnë mendimet e tyre një nga një. Nëse dikush thotë të njëjtën ide që ju keni ndër mend, mund ta ulni dorën.
4. Çfarë idesh të reja mund të provoni me nxënësit tuaj?
5. Ngrini dorën kur të jeni gati.
6. Të gjithë ndajnë mendimet e tyre një nga një. Nëse dikush thotë të njëjtën ide që ju keni ndër mend, mund ta ulni dorën.

Detyrë mësimore e S5

- Provoni disa ide ose metoda të paraqitura gjatë sesionit të pestë në klasën tuaj.
- Shkruani një raport të detyrës suaj mësimore dhe dërgojani trajnuesit:
  - Cila ishte klasa, lënda, madhësia e grupit?
  - Çfarë metode apo praktikë të re provuat?
  - Përshkruani eksperimentin tuaj dhe si shkoi: Si u përgatitët? Si ishte detyra? Si shkoi aktiviteti? Si iu duk nxënësve ushtrimi? Çfarë lloj përshtypjesh morët nga nxënësit për këtë?
  - Bashkangjisni një fotografi të ushtrimit në raportin tuaj.
  - Çfarë do të bëni ndryshe herën e ardhshme? Çfarë dëshironi të provoni më pas ?

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

Vështirësitë social-emocionale

Emocionet dhe kompetenca socio-emocionale

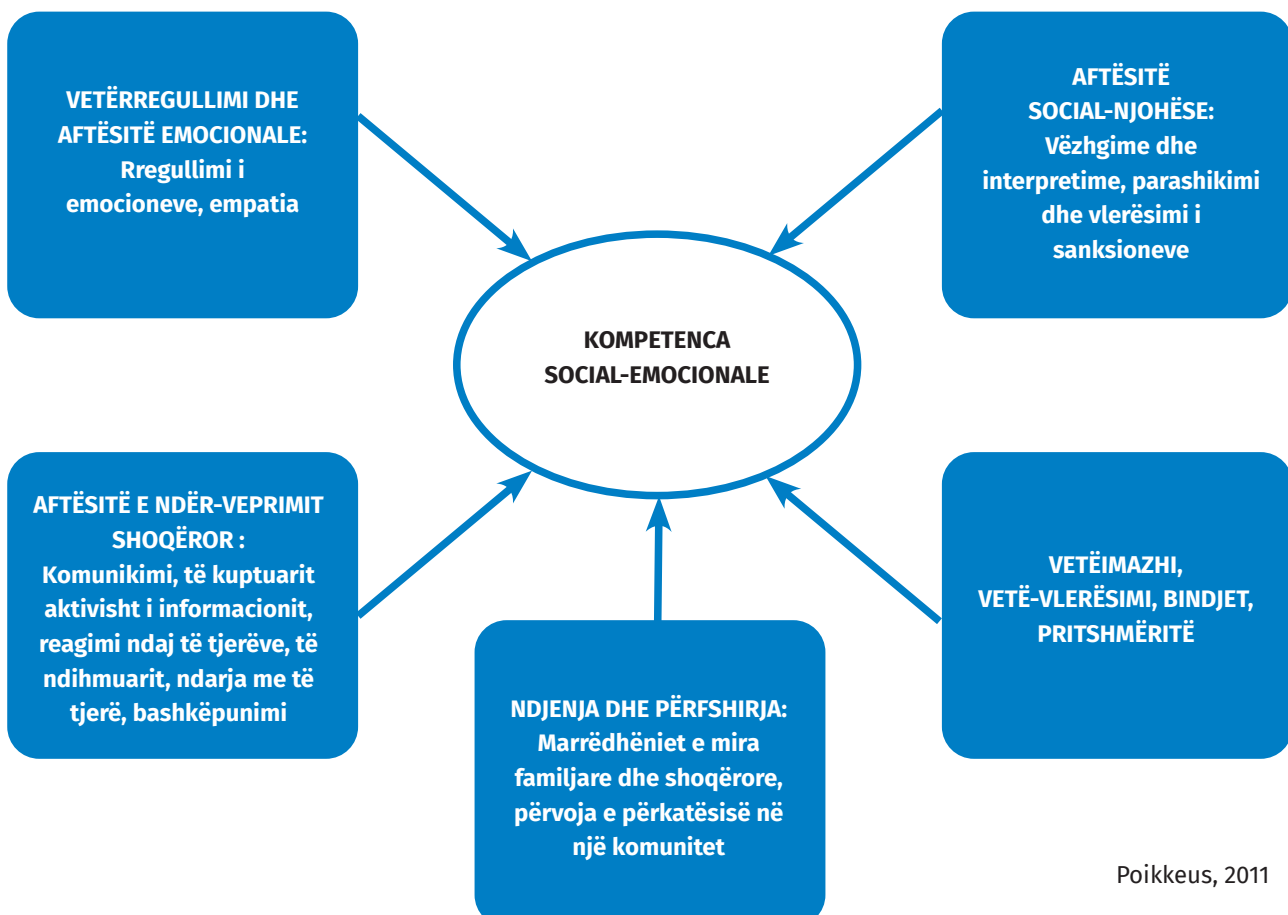
Agjenda

- Hyrje dhe nxehja
- Kompetenca social-emocionale
- Si duhet të mbështeten nxënësit që t'i dallojnë dhe rregullojnë emocionet?
- Si duhet të mbështetet zhvillimi i aftësive të ndërveprimit shoqëror?
- CICO

Ushtrim i humorit të mirë

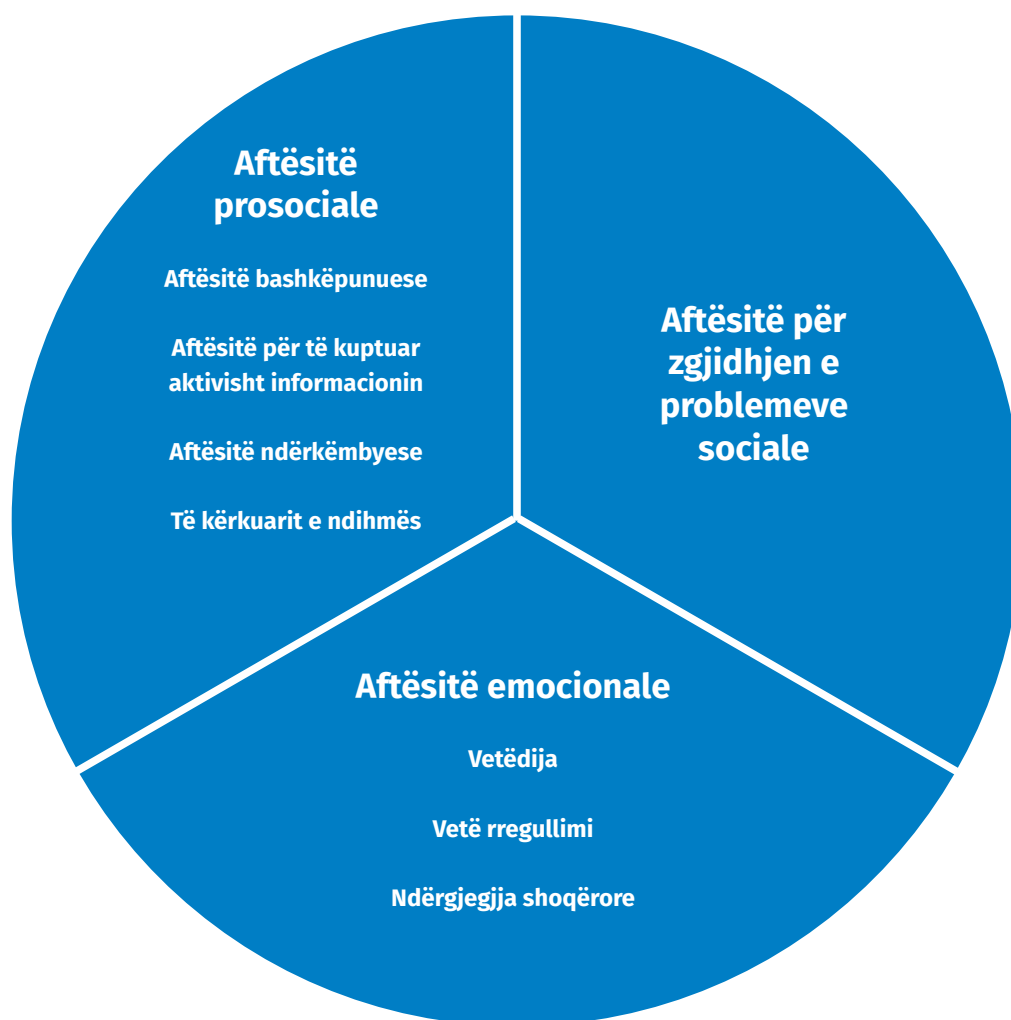
- Ecni përreth dhomës
- Kur takoni një koleg, prezantohuni dhe bëni një kompliment

Kompetenca social-emocionale

Komponentet e zhvillimit social-emocional

- Zhvillimi i emocioneve dhe vetërregullimi i tyre
- Aftësia për t'u përballur me faktorët e stresit
- Zhvillimi i pavarësisë dhe besimit
- Zhvillimi i unit (identitetit, vetë-perceptimit dhe vetë-vlerësimit)
- Zhvillimi i simpatisë dhe empatisë
- Aftësia për të krijuar ndërveprime pozitive

Zhvillimi social-emocional

Faktorët mbrojtës

- Fëmija/i riu ka të paktën një të rritur të sigurt dhe mbështetës
- Fëmija/i riu ka aftësinë dhe zotësinë që të përjetojë sukses
- Mundësia për të qenë aktiv
- Miq të mirë me të cilët shpenzohet kohë
- Një pasion që pëlqehet dhe jep kënaqësi
- Mendjegjerësi dhe qëndrim pozitiv ndaj gjërave të reja

Faktorët e riskut

- Dhuna është faktori më i madh i kanosjes
- Refuzimi dhe sjellja degraduese
- Kanosja dhe frikësimi
- Izolimi
- Preferohet sjellja antisociale (drogat)
- Shpërfillen ndjenjat e fëmijës/të riut

Diskutoni në grupe të vogla:

- Çfarë ndjenjash apo emocioneesh keni vërejtur tek vetja sot?
- Gëzim, zili, inat, frikë, mëshirë, dhembshuri, mirësi, stimulim, dashuri, lumturi, mospëlqim, keqardhje, mirënjohje, respekt, siguri, pakënaqësi, kënaqësi, krenari...
- A e kanë nxitur apo penguar të nxënurit këto ndjenja?
- Si mund t'i dëmtoni ndjenjat tuaja?

Si duhet të mbështeten nxënësit që t'i njohin dhe rregullojnë emocionet

Emocionet drejtojnë mendimet dhe veprimet

- Emocioni konsiston në reagimin trupor, përvojën emocionale dhe ndërgjegjësimin dhe shprehjen e tij të mundshme
- Emocionet janë **funksione njohëse** që përfshijnë
  - të bërit e vëzhgimeve, marrja e përshtypjeve dhe të bërit e interpretimeve për njerëz të tjerë dhe mjedisin
  - aftësia për t'u motivuar, për të bërë vëzhgime, për të nxjerrë përfundime ose për të marrë vendime, aftësia për të shpresuar, ëndërruar, besuar dhe vlerësuar
- Emocionet lidhen gjithashtu me **vetë-imazhin dhe perceptimin e vetes**

Ndihmojeni nxënësin që të identifikojë emocionet

- Kur lind emocioni
  - Lejojeni emocionin e fëmijës dhe emërtojeni atë: "Vura re se u inatose lidhur me atë që bëri shoku i klasës."
  - Mohimi i emocioneve të fëmijës nuk i ndihmon ata që të mësojnë aftësitë emocionale
- Gjatë një emocioni të fortë
  - Qëndrojeni afër fëmijës, tregojini fëmijës empati dhe dhembshuri
- Pasi reagoni emocional bie
  - Ndihmojeni të rinisë në mënyrë pozitive
  - Mbështeteni fëmijën, për shembull, duke filluar një detyrë

Suksesi krijon vetëbesimin

- Përvojat e **suksesit** dhe **opinionet vlerësuese rrisin vetëbesimin**
- **Jepni opinione vlerësuese inkurajuese** në situata kur fëmija sillet në mënyrën e dëshiruar
- **Të mësuarit për tolerimin e zhgënjimeve** është pjesë e rëndësishme e vetërregullimit dhe aftësive emocionale
  - Lavdërojeni fëmijën që përpiqet të bëjë më të mirën
  - Inkurajojeni që ta provojë sërish

Çfarë lloj ndjenjash keni në shkollë?

- Çfarë ndjenje mund t'ju ndihmojë të mësoni diçka të re?
- Çfarë ndjenje mund t'ju pengojë që të mësoni diçka të re?

Mbështetja në shkollë

- Përshtatja e shkollimit sipas gjendjes së nxënësit
- Monitorimi dhe përditësimi rregullisht i planit mësimor
- Personi përgjegës për monitorimin
- Mbështetja e veprimtarisë
- Mbështetja e aftësive të ndërveprimit shoqëror dhe e marrëdhënieve shoqërore
- Rritja e aftësive emocionale
- Vënia në dukje e sukseseve dhe e gjërave të mira
- Mbështetja e të menduarit në mënyrë më të vetëdijshme

Ushtrime për rregullimin e ndjenjave dhe forcimin e vetë- konceptit

Ushtrime relaksimi

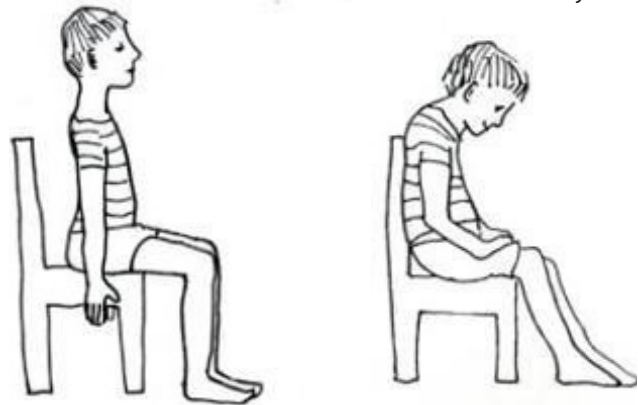
- Merrni një pozicion të rehatshëm
- Mbyllini sytë
- Merrni frymë thellë dhe mbajeni për një çast
- Ndërsa nxirrni frymën, përqendrojeni tek largimi i shqetësimeve

Bixabay.com

Ushtrime relaksimi

- Uluni në karrige me këmbët dhe krahët poshtë
- Mbushini mushkëritë me ajër
- Stimulojeni veten plotësisht
- Boshatisini mushkëritë
- Relaksojuni plotësisht
- Vini re ndryshimin midis tensionit dhe relaksimit

Oph.fi

Unë - gjëzë

- Vizatoni një portret të vetes (ose përdorni një foto)
- Priteni portretin në copa
- Përziejini copat dhe lërinë të tjerët që t'i bashkojnë
- Çfarë të mire shihni në portret?

Bixabay.com

Diçka për të cilën duhet menduar

- Çfarë emocionesh sillni ju në mjedisin e punës?
- Po kolegët tuaj?
- Për çfarë lloj çështjesh merrni opinione vlerësuese?
- A mund të shihni gëzim, sukses dhe një atmosferë të mirë?
- Nxënësi ka të njëjtat ndjesi dhe mënyra veprimi si ju!

Si duhet të mbështetet zhvillimi i aftësive të ndërveprimit shoqëror

Parimet pedagogjike

- Krijoni një mjedis të të nxënurit të sigurt dhe konfidencial
- Arrini të njihni fëmijën pas sjelljes
- Jepni sfida dhe mundësi të mjaftueshme për të dalë me sukses
- Mësojini fëmijës të zgjidhë probleme dhe të jetë mbështetës
- Besojini aftësive të fëmijës dhe bëjini pikat e forta të dukshme
- Jepni opinione vlerësuese pozitive
- Tregoni se krenoheni me fëmijën
- Bashkëpunimi me prindërit është i rëndësishëm

Mbështetja pedagogjike

Të menduarit e mësuesit në një situatë ndërveprimi

Mendimi i ndërgjegjshëm i mësuesit

Nxënësi punon me saktësi vetëm po ta dijë se si
"Dua të bëj gjënë e duhur"

Mësuesi arrin ta rregullojë veten në të gjitha situatat

Një i rritur është gjithmonë shembull për fëmijën
"Unë veproj si ti"

Mësuesi i kushton vëmendje sjelljes së mirë

Mësuesi vlerëson nxënësin
"Më pëlqejnë"

Veprimi i orientuar për zgjidhjen

Në një situatë me përgjegjësi, mendoni

- A e ndjen nxënësi se e shohin dhe e dëgjojnë?
- A e ndjen nxënësi se e kuptojnë?
- A e ndjen nxënësi se është i rëndësishëm – apo e shqetëson diçka?

Merrni në konsideratë ndjenjën e sigurisë të çdo nxënësi

- A është e pranueshme që të jesh i ndrojtur?
- A ekziston një presion shoqëror i dukshëm në grup?
- A është qetësi për të punuar në klasë? A është zhurma nën kontroll?
- A ka shokë nxënësi?

Disa metoda që duhet të provohen

- Mësoni ta njihni nxënësin. Njohuritë për nxënësin janë mjeti më i rëndësishëm i mësuesit
- Qëndroni i qetë edhe sikur nxënësi të mos mundë - mbani parasysh gjithashtu gjuhën e shenjave
- Përfshini **çdo** nxënësi në të gjitha veprimtaritë e grupit
- Krijoni rregulla të qarta për grupin së bashku
- Krijoni një strukturë të qartë për ditën – çfarë ndodh më pas
- Çdo nxënësi ka nevojë për përvoja suksesi!

Çfarë është mbështetja Check in Check out (CICO)?

CICO

- Përmes një metode **të hulumtuar** synohet që **në mënyrë sistematike** dhe të përmirësuar të mbështetet dhe të mësohet sjellja e pritshme dhe pozitive (Instituti “Niilo Mäki”, Finlandë)
- Objektiva, struktura, opinione vlerësuese sistematike dhe inkurajim **të qartë**
- Është një veprimtari e **standardizuar**, e përbashkët e **të gjithë shkollës** për nxënësit për të cilët mbështetja e përgjithshme nuk është e mjaftueshme

CICO

- Një model për mbështetjen individuale të sjelljes
- Vullnetar
- Mbështetje që vihet shpejt në dispozicion
- Kontakte pozitive të të rriturve për nxënësin dhe inkurajim çdo ditë
- Monitorim i vazhdueshëm i përparimit të nxënësve

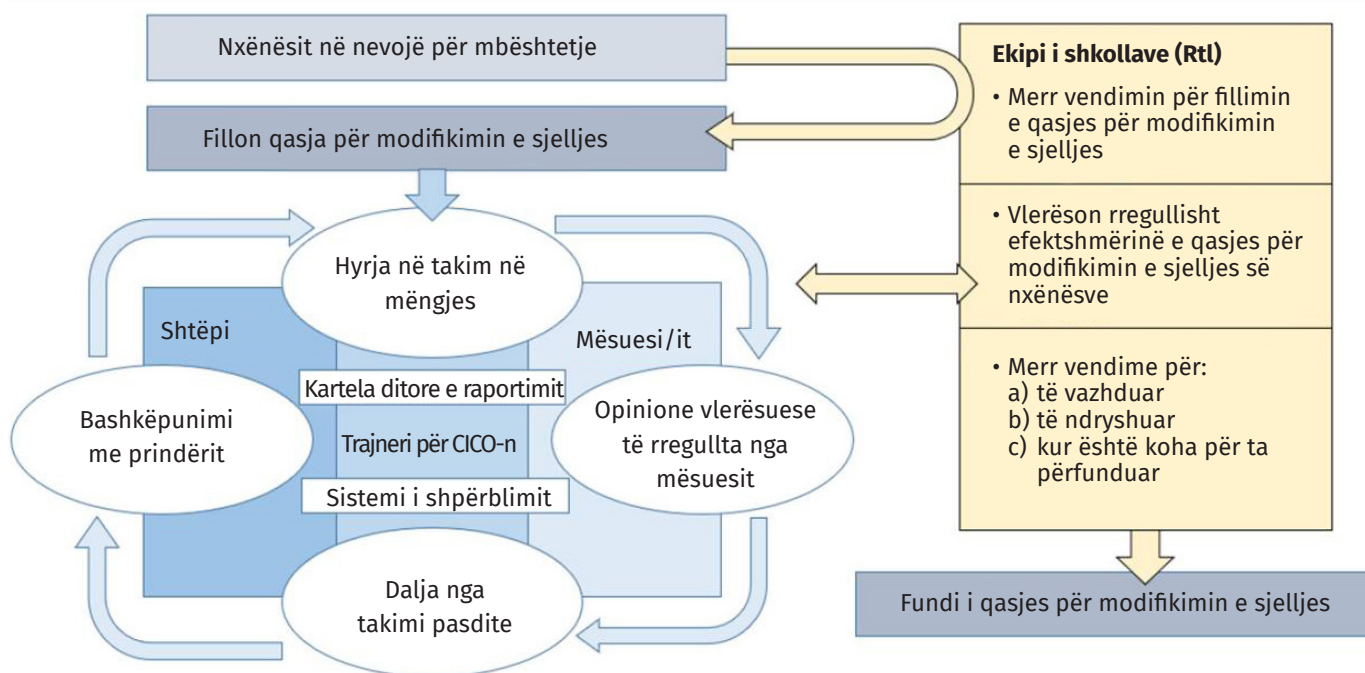
Objektivi i veprimtarisë CICO

- Nga mbështetja përfitojnë ata nxënës, të cilët kanë nevojë për praktikë shtesë sa i takon sjelljes dhe të nxënurit të aftësive të ndërveprimit shoqëror
- Synon që sjellja problematike të mos bëhet më serioze apo e përhershme
  - Për shembull, duke refuzuar udhëzimet e dhëna, duke mos bërë detyrat apo duke shqetësuar të tjerët
- Krijoni një model për mbështetjen e sjelljes për shkollën

Objektivat e nxënësve

- 1 deri në 2 objektiva, që mbështesin reduktimin e sjelljes problematike
- Sa më konkret objektivi aq më e lehtë është për nxënësin që të përpiqet ta arrijë atë
- Puna me nxënësin kërkon 6 - 10 javë
- Përparimi i nxënësit rishikohet çdo dy javë

Rutinat ditore për regjistrimin dhe çregjistrimin (CICO)

ProKoulu; Karhu et

CICO funksionon si më poshtë:

- 1) Mësuesi ngre shqetësime lidhur me sjelljen problematike apo shkatërruese të nxënësit
- 2) Ditët e shkollës e nxënësit monitorohen dhe bëhet vlerësimi i situatave të mundshme problematike duke përdorur formularin
- 3) Puna bazuar te CICO shqyrtohet bashkë me nxënësin, kujdestarin, mësuesin dhe ekipin për CICO-n (objektivat dhe numri i sukseseve)
- 4) Kur nxënësi ka ditë të mjaftueshme të suksesshme, ai merr një shpërblim (diçka të këndshme që duhet ta bëjë gjatë ditës në shkollë)
- 5) Nxënësi takon trajnerin për CICO-n çdo mëngjes që bëhet mësim Nxënësi merr nga trajneri një kartë pikësh ditore, në të cilën përfshihen objektiva dhe mësimet e ditës
- 6) Në fund të çdo mësimi, mësuesi vlerëson suksesin e nxënësit në një shkallë prej 0 (objektiva nuk është arritur) – 1 (shumë e mirë) – 2 (shkëlqyeshëm)
- 7) Në fund të ditës së shkollës, nxënësi ia kthen kartën e pikëve trajnerit të CICO-së

Trajneri regjistron pikët dhe nxënësi ia kthen kartën e pikëve të firmosur (nga kujdestari) trajnerit të CICO-s të nesërmen në mëngjes.

Karta e pikëve e CICO-së

Karta e pikëve e CICO-s								
Emri _____				Dita _____				
	Koha e leximit	Pushimi	PE/ muzikë	Shkrim	Dreka	Mate- matikë	Pushimi	Bllok
Objektivi # 1 Respektimi të tjerët								
Objektivi # 2 Respektimi pronën								
Objektivi # 3 Punoni shumë								

Pikët

2 = Shkëlqyeshëm   1 = Mirë por ka marrë një paralajmërim   0 = Ka kërkuar një pushim të vogël

Objektivi i sotëm	<input style="width: 100%;" type="text"/>	Totali i sotëm	<input style="width: 100%;" type="text"/>	
Totali i mundshëm	<input style="width: 100%;" type="text"/>	☐ Po? Objektivi u arrit!	☐ Objektivi nuk u arrit sot	

Prindi: Jeni i lutur ta firmosni kartën për të treguar se ju e keni parë këtë kartë.

Nënshkrimi i prindit _____ Datë _____

Mirëpreiten komente në anën e pasme

- Objektiva të qarta
- Mësuesit vlerësojnë
- Trajneri regjistron pikët
- Nxënësi e tregon kartën në shtëpi
- Nxënësi e kthen kartën në shkollë të nesërmen në mëngjes

Mbështetja e suksesshme kërkon bashkëpunim

Nxënësi:

Vjen në takimet e
paradites dhe pasdites
Dëshiron të dalë me
sukses
Kujdeset që ta ndjekë
kartën gjatë ditës në
shkollë

Kujdestari:

Inkurajon dhe jep
opinione vlerësuese
pozitive

Ekipi i shkollës:

Vendos fillimin
dhe përfundimin e
mbështetjes
Mblidhet çdo 2 javë për
të shqyrtuar rezultatet

Mësuesi:

Vlerëson suksesin e
nxënësit çdo mësim
Bashkëpunimi me
kujdestarin
Jep opinione vlerësuese
pozitive për nxënësin
lidhur me sukseset e tij

Trajneri i CICO-s:

Menaxhon takimet e
paradites dhe pasdites
Inkurajon dhe jep
opinione vlerësuese
pozitive
Mban kartat e pikëve të
nxënësit dhe monitoron
suksesin e nxënësit

Çfarë kemi mësuar?

Le të ndajmë së bashku ide të reja!

1. Mendoni çfarë njohurish të reja morët sot dhe zgjidhni një ide prej tyre.
2. Kur të gjithë anëtarët e grupit të jenë gati, filloni të ecni së bashku nëpër dhomë.
3. Kur të takoni një person tjetër, shkëmbeni ide dhe vazhdoni.
4. Kur të takoni personin tjetër, tregojani idenë që sapo keni dëgjuar. Në mënyrë të ngjashme, ai/ajo do t'ju tregojë idenë e mëparshme që ka dëgjuar.
5. Vazhdoni në të njëjtën mënyrë dhe çojeni gjithmonë përpara idenë e fundit që keni dëgjuar.
6. Vazhdoni ta bëni këtë gjë derisa të ktheheni tek ideja juaj origjinale. Pas kësaj, ju mund të dilni nga loja.

Detyrat mësimore të S6

- Provoni disa ide ose metoda të prezantuara gjatë sesionit të gjashtë në klasën tuaj.
- Shkruani një raport për detyrën tuaj mësimore dhe dërgojani trajnerit :
  - Cila ka qenë klasa, lënda, madhësia e grupit?
  - Çfarë metode apo praktike të re provuat?
  - Bëni një përshkrim të eksperimentit tuaj dhe si shkoi: Si e përgatitët? Si ishte detyra? Si shkoi veprimtaria? Si e morën nxënësit ushtrimin? Ç'loj opinionesh vlerësuese morët nga nxënësit tuaj për të?
  - Bashkëlidhni një foto të ushtrimit raportit tuaj
  - Çfarë do të bënit ndryshe herën e ardhshme? Çfarë do t'ju pëlqente të provonit tjetër?

Referenca

- McCabe & Altamura, 2011
- Denham, 2005

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

PAKETË TRAJNIMI S1 PËR MENTORËT E MËSUESVE

Titulli i seancës:	Pedagogjia moderne për të nxënë më mirë
Objektivat e të nxënit:	Të kuptohet se si të nxënit promovohet nga pedagogjia moderne e bazuar te kërkimi
Metodat:	festa sociale, prezantimi, votimi, krijimi i grupeve
Mjetet:	Prezantime në PPT, flipchart-e, lapustila
Rezultatet e pritshme:	Pjesëmarrësit kuptojnë aspektet kryesore të pedagogjisë (socio-konstruktiviste) moderne, të bazuar te kërkimi, dhe fitojnë ide të reja pedagogjike për procesin e përditshëm mësimor.

Faza e seancës	Përmbajtja	Udhëzimi	Metoda	Mjetet	Koha
Organizimet paraprake	Përgatitja për trajnimin	Vendosni tavolina të vogla për 4-5 persona Përgatisni të gjitha materialet Sigurohuni që salla e trajnimit të jetë e pajisur me një ekran dhe laptop. Në rast se ato nuk mund të sigurohen, të gjitha materialet (duke përfshirë slajdet në PPT) duhet të printohen më herët për t'u shpërndarë te pjesëmarrësit.			
Grupimi	Njohja me të tjerët	Kërkojuni të gjithëve të përgatiten për t'i prezantuar ata me të tjerët duke u thënë: - Emri im, puna dhe shkolla. - Çfarë më pëlqen më shumë në punën time? Pastaj kërkojuni të gjithëve të ngrihen. Tani jeni në një festë sociale. Shkoni dhe përzihuni! Takoni sa më shumë njerëz të rinj që të mundeni. Prezantoni veten dhe mësoni më shumë nga kolegët tuaj.	Festë sociale		15 minuta
Orientimi	Njohja me programin e trajnimit	Prezantohuni. Prezantoni programin e trajnimit BE për Arsimin Gjithëpërfshirës. Flisni për metodat e punës dhe vlerësimin.	Prezantimi	Prezantime në PPT, programi i trajnimit	10 minuta
Aktivizimi	Aktivizimi i pjesëmarrësve lidhur me temën e trajnimit	Ndarja e pyetjeve për votim nga pjesëmarrësit. Kërkojuni të shënojnë zgjedhjet e tyre. Pyetni me radhë, për të parë se sa prej tyre kanë zgjedhur një alternativë të caktuar. Numëroni përgjigjet për secilën alternativë. Nëse ka kohë, mund të diskutoni shkurtimisht rreth rezultateve.	Votimi	Pyetjet për votim të printuara	15 minuta
Njohuri të reja	Koncepti modern i të nxënit	Këndvështrimi socio-konstruktivist i të nxënit - Karakteristikat kryesore Si duhet ta ndryshojmë mësimdhënien për të përmirësuar të nxënit	Prezantimi	Prezantime në PPT	20 minuta
Aktivizimi dhe Reflektimi	Pjesëmarrësit përpunojnë dhe diskutojnë ide të reja	Kërkojuni pjesëmarrësve që fillimisht të mendojnë me vete: Çfarë idesh të reja patët sot (1 minutë). Kërkojuni të formojnë grupe dyshe dhe të ndajnë mendimet e tyre. A ishin idetë të ngjashme apo të ndryshme? (4 minuta) Kërkojuni dy dysheve të formojnë një grup katërsh. Kërkojuni të diskutojnë se cilat ide të reja mund të provojnë me nxënësit e tyre (detyra mësimore). (10 minuta) Kërkojuni secilit grup të ndajë një ide të mundshme për ta provuar me nxënësit përkatës. (10 minuta)	Krijimi i grupeve		25 minuta
Detyra mësimore		Faleminderit!	Prezantimi	Prezantime në PPT	5 minuta

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

Paketë trajnimi S2 për mentorët e mësuesve

Titulli i sesionit:	Nxënës aktiv
Objektivat e të nxënit:	Të kuptojmë se si i nxëni ka nevojë për aktivitetin e vetë nxënësve.
Metodat:	metoda me etiketat emërore, prezantimi, metoda e organizuesit të avancuar, rrathët brenda-jashtë, metodat e linjave
Mjetet:	Prezantime në PPT, flipchart-e, lapustila, fletë letre, stilolapsa
Rezultatet e pritshme:	Pjesëmarrësit kuptojnë domethënien e aktivitetit të vetë nxënësve lidhur me të nxënit, dhe kanë nxënë metoda mësimore aktivizuese për t'i përdorur gjatë mësimdhënies së tyre.

Faza e seancës	Përmbajtja	Udhëzimi	Metoda	Mjetet	Koha
Organizimet paraprake	Përgatitja për trajnimin	Rregulloni tavolina të vogla për 4-5 vetë. Sigurohuni që në rrethin mes tyre të ketë një hapësirë boshe. Përgatisni të gjitha materialet Sigurohuni që salla e trajnimit të jetë e pajisur me ekran projektimi dhe laptop. Në rast se nuk mund të sigurohen, të gjitha materialet (duke përfshirë prezantimet në ppt) duhet të printohen më herët për t'ua shpërndarë pjesëmarrësve.			
Grupimi	Njohja me të tjerët	Kërkojuni pjesëmarrësve të ulen në grupe nga katër. Jepuni etiketat prej letre me emra. Kërkojuni t'i plotësojnë me përgjigjet e tyre. (2 minuta) Thuajuni pjesëmarrësve t'i ndajnë përgjigjet në grup (një përgjigje pas tjetrës). Pjesëmarrësit mund t'i bëjnë dhe pyetje të tjera njeri-tjetrit, nëse dëshirojnë. (8 minuta) Pas ushtrimit, shpjegoni shkurtimisht ku, si dhe pse mund të përdoret kjo metodë.	Metoda me etiketat emërore	Etiketa letre me emra, stilolapsa	10 minuta
Orientimi	Prezantimi i programit të këtij sesioni	Shpjegoni shkurtimisht, se cili është programi i këtij sesioni.	Prezantimi	Prezantim në PPT	5 minuta
Orientimi	Hartimi i njohurive paraprake të pjesëmarrësve	Kërkojuni pjesëmarrësve të diskutojnë së bashku në grupe të vogla, se pse është e rëndësishme që nxënësit të jenë vetë aktivë. Si mund t'i aktivizojë mësuesi nxënësit? Kërkojuni t'i shkruajnë idetë e tyre. (10 min). Kërkojini çdo grupi që të ndajë <i>një pikë</i> (nëse është e mundur, të shtohet një pikë që nuk është përmendur ende.) (5 min)	Metodë organizative e përparuar	Flipchart-e dhe lapustila ose fletë letre dhe stilolapsa	15 minuta
Njohuri të reja	Roli aktiv i nxënësit	Pse është thelbësor për të nxënin aktivizimi i nxënësve? Aktivizimi i mendjeve apo pjesëmarrje vetjake aktive? Aktivizimi i metodave mësimdhënëse: çfarë, pse dhe si	Prezantimi	Prezantim në PPT	20 minuta

Aktivizimi		<p>Ndajini pjesëmarrësit në dy grupe të barabarta. Njëri grup formon rrethin e brendshëm dhe tjetri rrethin e jashtëm. Nxënësit në rrethin e brendshëm qëndrojnë me fytyrë nga jashtë, dhe ata në rrethin e jashtëm me fytyrë nga brenda. Secili nxënës vendoset përballë njëri-tjetrit.</p> <p>Kërkojuni pjesëmarrësve të diskutojnë me personin përballë tyre:</p> <ol style="list-style-type: none"> Si mund t'i aktivizoni njohuritë e mëparshme të nxënësve? Ndajini idetë me dyshe tuaj. (maksimumi 5 minuta) <p>Pas 5 minutave, kërkojuni njërit prej rrathëve që të zhvendosin një ose më shumë persona <i>në të djathtë</i>, në mënyrë që gjithsecili të ketë përballë një person të ri. Kërkojuni pjesëmarrësve të diskutojnë me personin përballë tyre:</p> <ol style="list-style-type: none"> Si mund ta nxisni ndërveprimin dhe bashkëpunimin ndërmjet nxënësve? Ndajini idetë me dyshe tuaj. (maksimumi 5 minuta) <p>Pas 5 minutave, kërkojuni sërish njërit prej rrathëve që të zhvendosin një ose më shumë persona <i>në të djathtë</i>. Kërkojuni pjesëmarrësve të diskutojnë me personin përballë tyre:</p> <ol style="list-style-type: none"> Si mund ta përdorni këtë metodë (rrathët brenda-jashtë) gjatë mësimdhënies suaj? Si? Ndajini idetë me dyshe tuaj. (maksimumi 5 minuta) <p>Tregoni shkurtimisht se si mund ta përdorin mësuesit këtë metodë në cilat situata.</p>	Rrathët brenda-jashtë		20 minuta
Reflektimi	Reflektoni për ditën	<p>Kërkojuni pjesëmarrësve të formojnë një vijë. Kërkojuni pjesëmarrësve të gjejnë një vend në vijë sipas argumentit. Tregoni fundet e vijës: „Po“ dhe „Jo“.</p> <p>Argumentet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sot, kam mësuar ide të reja nga pjesëmarrësit e tjerë. - Mendoj se isha shumë pasiv gjatë sesionit të sotëm. - Pas këtij sesioni, kam kureshtje për të mësuar më shumë. <p>Tregoni shkurtimisht se si mund ta përdorin mësuesit këtë metodë në cilat situata.</p>	Metoda e vijave		5 minuta
Detyra mësimore		Prezantoni mjetin digjital të planifikimit të mësimit tek pjesëmarrësit. Shpjegojuni pjesëmarrësve detyrën mësimore.			15 minuta

BE për Arsimin Gjithëpërfshirës

Paketë trajnimi S3 për mentorët e mësuesve

Titulli i seancës:	Mësimi i kompetencave
Objektivat e të nxënit:	Për të kuptuar lidhjen midis kurrikulës së bazuar te kompetencat dhe metodat e të nxënit aktivizues
Metodat:	Loja me role, prezantimi, ushtrime në hartë, orteku, metoda e reflektimit lart ose poshtë
Mjetet:	Kartelat e kompetencës, prezantime PPT, fletë letre, stilolapsa
Rezultatet e pritshme:	Pjesëmarrësit kuptojnë se si zbatohet kurrikula e bazuar te kompetencat në praktikë dhe se çfarë domethënieje ka për metodat e mësimdhënies dhe praktikat në klasë.

Faza e seancës	Përmbajtja	Udhëzimi	Metoda	Mjetet	Koha
Organizimet paraprake	Përgatitja për trajnimin	Rregulloni tavolina të vogla për 4-5 vetë. Sigurohuni që mes tyre të ketë një hapësirë boshe për festën e kompetencave. Përgatitini të gjitha materialet. Sigurohuni që salla e trajnimit të jetë e pajisur me një ekran dhe laptop. Nëse nuk mund të sigurohen, të gjitha materialet (përfshirë dhe prezantimet në ppt) duhet të printohen paraprakisht për t'ua shpërndarë pjesëmarrësve.			
Orientimi	Festa e kompetencave	Tregoni prezantimin e kompetencave në kurrikulën shqiptare. Emërtojeni çdo kompetencë. Jepini secilit pjesëmarrës një kartelë kompetence. Jepuni udhëzime për ushtrimin e festës së kompetencave (prezantim): <ul style="list-style-type: none"> Në kartela keni emrin e kompetencës dhe një përshkrim të shkurtër të tipareve të saj. Mos ua tregoni të tjerëve. Lëvizni vërdallë dhe filloni të flisni me të tjerët. Përshkruajeni veten sipas tipareve të kësaj kompetence. Bëni pyetje që të zbuloni emrin e kompetencave të të tjerëve. Flisni me persona te rinj. Pas ushtrimit, kërkojuni pjesëmarrësve që t'i ruajnë kartelat e kompetencave. Trego të gjitha kompetencat në ekran në të njëjtën kohë 	Loja në role	Kartelat e kompetencave	15 minuta
Njohuri të reja	Shpjegimi i metodës së lojës me role	Shpjegoni kur, si dhe pse mund të përdoret loja me role.	Prezantimi	Prezantime në PPT	5 minuta
Njohuri të reja		Si t'i mësoni kompetencat? Si e promovojnë të nxëni e kompetencave metodat elastike mësimdhënëse? Pse të përdorim metoda elastike mësimdhënëse?	Prezantimi	Prezantime në PPT	20 minuta
Grupimi	Krijimi i grupeve per ortekun	Gjeni një hapësirë të lirë në ambientet e trajnimit. U thoni pjesëmarrësve se në dysheme ndodhet një hartë e Shqipërisë (tregoju ku ndodhet Tirana dhe disa nga qytetet më të mëdha). Kërkojuni të gjithëve që të gjejnë ne harte vendin prej nga vijnë. Krijoni grupe.	Ushtrimi i hartës.	-	10 minuta

Aktivizimi	Pjesëmarrësit zhvillojnë ide për kompetencat e mësimdhënies	<p>Shpjegoni emrin e metodës, 'orteku', përshkruan efektin ortek të mbledhjes së njohurive: nis me një ide, që krijon perspektiva të reja, nëpërmjet të cilave njohuritë rreth lëndës zgjerohen sikurse zmadhohet orteku kur rrokulliset përgjatë një kodre me dëborë.</p> <p>Formoni grupe me 4-6 persona. Jepini çdo pjesëmarrës një fletë për të shkruar mendimet për lëndën. Shënimet duhet të jenë të shkurtra, por të qarta, në mënyrë që të tjerët të mund ta kuptojnë domethënien e tyre.</p> <p>Jepuni udhëzimet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Shkruajini kompetencat tuaja në letër, por jo emrin tuaj! • Shkruani në letër se si jepni mësim/do të dëshironit të jepnit mësim në lëndën/klasën tuaj (metoda, ide, etj.) Mund të ndani dhe vështirësitë tuaja lidhur me mësimdhënien e kësaj kompetence. (maksimumi 4 minuta) <p>Pasi të kenë mbaruar të gjithë me shënimet e tyre, ia kalojnë personit në të djathtë, që do ta lexojë fletën dhe do të shkruajë komentet dhe mendimet e veta në të.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kalojani letrën tuaj kolegut ngjitur. • Edhe juve do t'ju kalojnë një fletë tjetër letre. Lexojeni plotësisht, shtoni, komentoni, kritikoni, lavdëroni... <p>Kjo përsëritet katër herë. Kërkojuni pjesëmarrësve t'ia kalojnë fletën e letrës shkruarit të parë. Kërkojuni pjesëmarrësve ta lexojnë fletën e tyre plotësisht dhe vini re se çfarë idesh u janë shtuar komenteve të para. Pyetini pjesëmarrësit se si u duket ky ushtrim.</p>	Orteku	Fletë letre, stilolapsa	25 minuta
Njohuri të reja	Shpjegimi i metodës ortek	Tregoni një prezantim që përshkruan karakteristikat e një metode ortek. Shpjegoni kur, si dhe pse mund të përdoret kjo metodë.	Prezantimi	Prezantim në PPT	5 minuta
Reflektimi	Reflektimi për ditën	<p>Kërkojuni pjesëmarrësve të reflektojnë për të nxënin e tyre nëpërmjet përdorimit të metodës lart e poshtë. Kërkojuni të ngrihen në këmbë. U thoni të ngrënë duart sa më lart të mundën nëse janë dakord me argumentin, ose të përkulen poshtë nëse nuk janë dakord. Kërkojuni të reagojnë ndaj argumenteve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mësuat gjëra të reja për kompetencat? - Mësuat ide të reja se si t'u mësoni të tjerëve kompetencat? - Kurrikula e bazuar te kompetencat është sfiduese. <p>Pas ushtrimit, shpjegoni ku, si dhe pse mund të përdoret kjo metodë.</p>	Lart apo poshtë?		10 minuta
Detyra mësimore		Rikujtoni pjesëmarrësve detyrën mësimore.			

EU 4 Mësimdhënia gjithëpërfshirëse

PAKETA E TRAJNIMIT S4 PËR MENTORËT E MËSUESVE

Titulli i sesionit:	Hyrje në arsimin gjithëpërfshirës
Objektivat e të nxëniet:	Të kuptojmë se çfarë do të thotë arsim gjithëpërfshirës dhe cili është historiku i tij.
Metodat:	intervista, prezantime, analiza videosh, përgatitja në grupe dyshe
Mjetet:	prezantime në PPT, flipchart-e, markera (shënues)
Rezultatet e pritshme:	Pjesëmarrësit kuptojnë përkufizimin e UNESCO-s për gjithëpërfshirjen në arsim dhe pasqyrojnë situatën aktuale të gjithëpërfshirjes në shkollën e tyre dhe në arsimin shqiptar. Pjesëmarrësit kuptojnë se si paraqitet gjithëpërfshirja në kurrikulën shqiptare dhe si duhet të ndikojë në mësimdhënien e tyre.

Faza e sesionit	Përmbajtja	Udhëzime	Metodat	Mjetet	Kohëzgjatja
Marrja e masave-organizimi	Përgatitja për trajnim	Organizoni tavolina të vogla për 4-5 persona. Bëni gati të gjitha materialet. Sigurohuni që salla e trajnimit të ketë një ekran dhe laptop. Në rast se këto nuk janë të disponueshme, të gjitha materialet (duke përfshirë edhe prezantimet ppt) duhet të printohen paraprakisht për pjesëmarrësit.			
Grupimi	Prezantimi me njëri-tjetrin	Jepni udhëzime për detyrën e intervistës në grupe dyshe. Intervistoni dyshen tuaj për 5 minuta 1. Emri 2. Profesioni 3. Një gjë për të cilën do t'ju mbajmë mend 4. Ndërroni rolet 5. Prezantoheni njëri-tjetrin para gjithë grupit	Intervista		15 min
Orientimi	Prezantimi me programin e trajnimit	Prezantohuni. Prezantoni programin e trajnimit të mësimdhënies gjithëpërfshirëse të EU Flisni për metodat e punës dhe vlerësimin.	Prezantime	Prezantim PPT, programi i trajnimit	5 min
Aktivizimi	Aktivizimi i pjesëmarrësve për temën e trajnimit	- Shfaqni videon për shkollën gjithëpërfshirëse finlandeze 1 min 28 s - Detyra gjatë shikimit të videoklipit: - Zgjidhni një ide nga video. Çfarë është më e rëndësishmja për ty? - Zgjidhni një grup me dy veta dhe ndani idenë tuaj me ta.	analiza videosh/ videoklipesh	Link-u i videos	15 min
Njohuritë e reja	Koncepti i të nxëniet	Përkufizimi teorik i gjithëpërfshirjes	Prezantime	Prezantim PPT	40 min
Aktivizim & Reflektim	Pjesëmarrësit përpunojnë dhe diskutojnë ide të reja	Kërkojuni pjesëmarrësve të marrin figurën që pasqyron gjithëpërfshirjen/arsimin për të gjithë/ askush nuk lihet pas Kërkojuni atyre të përzgjedhin një grup me dy veta dhe të ndajnë mendimet e tyre. Krahasoni mendimin tuaj me atë të dyshes së përzgjedhur: Idetë ishin të ngjashme apo të ndryshme? (4 min) • Kërkojuni çdo dysheje që të zgjedhë dhe të ndajë një ide për të tjerët. (6 min)	Përgatitja në grupe dyshe	Karta me figura	10 min
Detyra e të nxëniet	Dhënia e detyrës mësimore	Shpjegoni detyrën mësimore për pjesëmarrësit. Faleminderit!	Prezantime	Prezantim PPT	5 min

EU 4 Mësimdhënia gjithëpërfshirëse

PAKETA E TRAJNIMIT S5 PËR MENTORËT E MËSUESVE

Titulli i sesionit:	Si të dallojmë dhe të mbështesim vështirësitë në të nxënë?
Objektivat e të nxënit:	Të kuptojmë se cilat janë vështirësitë më të zakonshme të të nxënit, si t'i dallojmë dhe mbështesim ato
Metodat:	intervista, prezantime, diskutime në grup, ngrini dorën
Mjetet:	prezantime në PPT, flipchart-e, markera (shënuesat)
Detyra:	Provoni cilëndo nga metodat e paraqitura gjatë këtij sesioni me nxënësit tuaj. Dërgojini një raport të vogël trajnuesit tuaj: përshkruani klasën, lëndën, temën e mësimit; çfarë bëtë dhe si shkoi, çfarë përvojë patët, si ju duk nxënësve, çfarë mësuan nxënësit. Mund të kërkonti gjithashtu ide të reja për t'i testuar në punën tuaj nga paketat mësimore specifike për lëndët përkatëse.
Rezultatet e pritshme:	Pjesëmarrësit e kuptojnë se çdo student mund të mësojë dhe ka të drejtë të mësojë dhe ne të gjithë kemi nevojë ndonjëherë për mbështetje. Pjesëmarrësit kanë disa ide se si të dallojnë vështirësitë në të nxënë dhe si t'i mbështesin nxënësit në procesin e të nxënit.

Faza e sesionit	Përmbajtja	Udhëzime	Metodat	Mjetet	Kohë-zgjatja
Marrja e masave-organizimi	Përgatitja për trajnim	Organizoni tavolina të vogla për 4-5 persona. Bëni gati të gjitha materialet. Sigurohuni që salla e trajnimit të ketë një ekran dhe laptop. Në rast se këto nuk janë të disponueshme, të gjitha materialet (duke përfshirë edhe prezantimet ppt) duhet të printohen paraprakisht për pjesëmarrësit.			
Orientimi	Prezantimi me programin e trajnimit	Prezantohuni. Prezantoni rendin e ditës. Flisni për metodat e punës dhe vlerësimin.	Prezantime	Prezantime PPT, programi i trajnimit	5 minuta
Grupimi	Diskutim për nxemje	Jepni udhëzime për diskutimin në grup mbi pikat e forta dhe sfidat si mësues.	Diskutimi në grup		15 minuta
Njohuritë e reja	Vështirësitë në të nxënë	Cilat janë vështirësitë në të nxënë? Vështirësitë më të zakonshme të të nxënit.	Prezantime	Prezantime PPT	10 minuta
Aktivizim & Reflektim	Pasqyrimi i përvojave personale në lidhje me vështirësitë në të nxënë	Kërkojuni pjesëmarrësve të diskutojnë në grupe prej 3-4 vetash. 1. Çfarë lloj sfidash të të nxënit dhe nevojash për mbështetje keni vënë re te nxënësit tuaj? 2. Si e vutë re nevojën për mbështetje? 3. A keni gjetur mënyra për të mbështetur të nxënit e nxënësit? Kërkojuni pjesëmarrësve të ndajnë me grupin disa mendime për pyetjet 2 dhe 3.	Diskutime grupi		20 minuta
Njohuritë e reja	Si të njohim dhe mbështesim vështirësitë në të nxënë	Si të dallojmë vështirësitë në të nxënë? Si të gjejmë mënyra për të mbështetur vështirësi të ndryshme të të nxënit?	Prezantime	Prezantime PPT	25 minuta

Aktivizim & Reflektim	Pjesëmarrësit përpunojnë dhe diskutojnë ide të reja	<p>Kërkojuni pjesëmarrësve të mendojnë vetë dhe më pas të ngrenë dorën:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Çfarë idesh të reja keni përvetësuar sot? Secili mendon vetë. Nuk zhvillohet asnjë diskutim. 2. Ngrini dorën kur të jeni gati. 3. Të gjithë ndajnë mendimet e tyre një nga një. Nëse dikush thotë të njëjtën ide që keni edhe ju, mund ta ulni dorën. 4. Çfarë idesh të reja mund të provoni me nxënësit tuaj? 5. Ngrini dorën kur të jeni gati. 6. Të gjithë ndajnë mendimet e tyre një nga një. Nëse dikush thotë të njëjtën ide që keni edhe ju, mund ta ulni dorën. 	Metoda duke ngritur dorën		10 minuta
Detyra e të nxënimit	Dhënia e detyrës mësimore	Shpjegoni detyrën mësimore për pjesëmarrësit. Faleminderit!	Prezantime	Prezantime PPT	5 minuta

EU 4 Mësimdhënia gjithëpërfshirëse

Paketa e trajnimit S6 për mentorët e mësuesve

Titulli i sesionit: Kompetenca socio-emocionale. Si të mbështesim zhvillimin e aftësive socio-emocionale?

Objektivat e të nxënësve: Të kuptojmë se çfarë është kompetenca socio-emocionale dhe si të mbështesim aftësitë socio-emocionale të nxënësve

Metodat: Grupime, prezantime, diskutime në grup, reflektime

Mjetet: prezantime në PPT, flipchart-e, markera (shënuesja)

Rezultatet e pritshme: Pjesëmarrësit e kuptojnë domethënien e kompetencës dhe aftësive socio-emocionale dhe dinë si t'i mbështesin ato në klasë.

Faza e sesionit	Përmbajtja	Udhëzime	Metodat	Mjetet	Kohë-zgjatja
Marrja e ma- save-or- organizimi	Përgatitja për trajnim	Organizoni tavolina të vogla për 4-5 persona. Bëni gati të gjitha materialet. Sigurohuni që salla e trajnimit të ketë një ekran dhe laptop. Në rast se këto nuk janë të disponueshme, të gjitha materialet (duke përfshirë edhe prezantimet ppt) duhet të printohen paraprakisht për pjesëmarrësit.			
Orientimi	Prezantimi i sesionit	Prezantohuni. Prezantoni rendin e ditës. Flisni për metodat e punës dhe vlerësimin.	Prezan- time	Prezan- time PPT, programi i trajnimit	5 min
Grupimi	Diskutim për nxemje	Jepni udhëzime për ushtrimin në lidhje me "humorin e mirë".	Disku- time në grup		15 min
Njohuritë e reja	Kompe- tenca so- cio-emocio- nale	Cilat janë kompetencat dhe aftësitë socio-emocionale?	Prezan- time	Prezan- time PPT	10 min
Aktivizim & Reflektim	Identifikimi i emocione- ve perso- nale dhe se si ndikojnë ato në të nxënë	Kërkojuni pjesëmarrësve të diskutojnë në grupe prej 3-4 vetash. <ul style="list-style-type: none"> Çfarë lloj ndjenjash apo emocionesh keni vënë re tek vetja sot? Gëzim, zili, zemërim, frikë, keqardhje, dhembshuri, mirësi, emocione, dashuri, lumturi, mospëlqim, keqardhje, mirënjohje, respekt, siguri, pakënaqësi, kënaqësi, krenari ... Si e kanë nxitur apo penguar të nxënin këto ndjenja? Si mund të ndikoni në ndjenjat tuaja? Kërkojuni pjesëmarrësve të ndajnë disa mendime me grupin.	Disku- time në grup		20 min
Njohuritë e reja	Si të njo- him dhe mbështesim vështirësitë në të nxënë	Si t'i mbështesim nxënësit që të njohin dhe kontrollojnë emocionet dhe të zhvillojnë aftësitë sociale?	Prezan- time	Prezan- time PPT	25 min

Aktivizim & Reflektim	Pjesëmarrësit përpunojnë dhe diskutojnë ide të reja	<p>Le të ndajmë ide të reja!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mendoni se çfarë njohurish të reja keni marrë sot dhe zgjidhni një ide prej tyre. 2. Kur të gjithë në grup të jenë gati, filloni të bëni ecejake në sallë së bashku. 3. Kur të takoni një person tjetër, shkëmbeni ide dhe vazhdoni. 4. Kur të takoni personin tjetër, tregojini atij/asaj idenë që sapo keni dëgjuar. Në mënyrë të ngjashme, ai/ajo do t'ju tregojë idenë e mëparshme që ka dëgjuar. 5. Vazhdoni në të njëjtën mënyrë dhe transmetoni gjithmonë idenë e fundit që keni dëgjuar. 6. Vazhdoni ta bëni këtë derisa të ktheheni në idenë tuaj fillestare. Pas kësaj, mund të dilni nga loja. 	Metoda duke ngritur dorën		10 min
Detyra e të nxënit	Dhënia e detyrës mësimore	Shpjegoni detyrën mësimore për pjesëmarrësit. Faleminderit!	Prezantime	Prezantime PPT	5 min

